

Vlaanderen

is landbouw & zeevisserij

ONDERNEMINGSPLAN 2024

AGENTSCHAP
LANDBOUW
& ZEEVISSERIJ

www.vlaanderen.be/landbouw

ONDERNEMINGSPLAN

2024

Agentschap Landbouw en Zeevisserij

AGENTSCHAP LANDBOUW & ZEEVISSERIJ

Samenstelling

Agentschap Landbouw en Zeevisserij

Auteur(s)

Patricia De Clercq, administrateur-generaal

Datum

16/03/2024

**AGENTSCHAP
LANDBOUW & ZEEVISSERIJ**

Ter kennisname op datum van
.. / .. / 2024

Mevrouw Hilde Crevits

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin
en Visserij

AGENTSCHAP LANDBOUW & ZEEVISSERIJ

INHOUD

I.	Inleiding.....	1
II.	Strategie van het agentschap en meerjarenplanning.....	2
III.	Horizontale strategische doelstellingen.....	3
1.	Horizontale strategische doelstellingen	3
1.1	Aanbevelingen Audit Vlaanderen	3
1.2	Opvolging personeelsbesparing	6
1.3	Preventieplan	6
1.4	Diversiteitsplan	9
2.	Energie	10
IV.	Opvolging EU-regelgeving.....	11
V.	Ondernemingsplan agentschap landbouw en zeevisserij 2024.....	14
1.	Beleidsveld landbouw en zeevisserij	14
1.1	ISE: Land- en tuinbouw	14
1.2	ISE: Visserij en aquacultuur	16
VI.	Interne werking.....	18
1.	Strategische doelstelling: Het agentschap organiseert zich optimaal om de strategische doelstellingen 1 tot en met 4 zo efficiënt mogelijk uit te voeren	18
VII.	Bijlagen.....	19
1.	Uitvoeringsrapport 2023	19
2.	Ondernemingsplan 2024: Planning	19
3.	Personeelsplan	19
4.	Procescascade	20

IV. OPVOLGING EU-REGELGEVING

De EU-regelgeving heeft een steeds grotere impact op de bevoegdheden van de Vlaamse Regering en op de regelgeving van de Vlaamse overheid. Dit is al langer het geval voor het beleidsdomein landbouw en visserij. Zowel landbouw als visserij zijn immers bevoegdheden die al sinds jaar en dag communautaire bevoegdheden zijn en waar de EU dus grotendeels het beleidskader bepaalt.

Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij zet actief in op een kwaliteitsvolle opvolging van de EU-beleidsprocessen, van bij de opmaak van het EU-beleid over de omzetting van EU-regelgeving in Vlaamse regelgeving tot de monitoring van de correcte uitvoering van het overeen gekomen EU-beleid. Het is immers uitermate belangrijk om tijdig op het EU-beleid te wegen, maar ook om het correct uit te voeren voor de Vlaamse landbouwers en vissers.

Om de **tijdige screening van nieuwe EU regelgeving of EU initiatieven** te verzekeren, onderneemt het agentschap volgende acties:

- Detachering van twee medewerkers naar de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU. Deze twee mensen volgen actief het EU-beleid, binnen zowel het Agentschap Landbouw en Zeevisserij van de Raad van de EU en de Europese Commissie, als binnen de andere departementen. Ook andere EU-instellingen, zoals het Europees Parlement, worden van nabij opgevolgd. Verder volgen ook de experts in hun expertiseveld de beleidsontwikkelingen op EU-niveau. Zo nemen ze deel aan besprekingen van ontwerpregelgeving in de raads werkgroepen en van secundaire wetgeving in expertencomités en -groepen van de Europese Commissie.
- Via zowel de PV als het SOIA-overleg houdt LV de vinger aan de pols van nieuwe richtlijnen, aangenomen richtlijnen en openbare raadplegingen. Deze worden binnen het agentschap verspreid, zodat de experts dit verder kunnen opvolgen waar dit relevant is. Het agentschap heeft een procedure opgezet waarbij bijdrages aan openbare raadplegingen zowel intern als met andere departement
- en van de Vlaamse overheid worden gescreend.
- Wat betreft de omzetting van EU-richtlijnen, is dat voor landbouw en visserij beperkter omdat er voor deze beleidsvelden op EU-niveau vaker gewerkt wordt met verordeningen. Toch zorgen we voor een tijdige omzetting van de richtlijnen door een correcte toepassing van Omzendbrief VR/2016/41 betreffende de coördinatie van de omzetting van Europese regelgeving en van de maatregelen in het kader van inbreukprocedures en het pro-actief uitwerken van voorontwerpen van besluiten van de Vlaamse Regering en ministeriële besluiten op basis van ontwerp teksten van richtlijnen. Hoewel verordeningen rechtstreeks van toepassing zijn in Vlaanderen, zijn vaak ook regelgevende stappen nodig om dit juridisch sluitend te maken. Het agentschap verzekert dat het voorbereidend werk hiervoor tijdig wordt afgerond, door de voorontwerpen van regelgeving al uit te werken zodra de ontwerpverordeningen voldoende zeker zijn.

Wat betreft de **omzetting van EU-regelgeving** in interne regelgeving, wordt hieronder het overzicht gegeven van de voor het agentschap relevante EU-richtlijnen in 2023. Voor de volledigheid bevat dit overzicht ook de verordeningen waarvoor het Agentschap Landbouw en Zeevisserij in 2024 interne regelgeving zal moeten opmaken:

//

- PPR-1.5.2 EU-besprekingen aanpassing handelsrichtlijnen plantaardig teeltmateriaal en plantengezondheidsbeleid opvolgen
- PPR-1.5.3 EU-besprekingen en parallelle Belgische besprekingen regelgeving nieuwe genomische technieken opvolgen.
- PPR-1.5.4 Uitvoeren Strategisch plan biologische landbouw 2023 - 2027

1.1.2 Strategische doelstelling 2: Ecosysteemdiensten benutten om klimaatverandering en milieu-uitdagingen aan te pakken en een sterk plattelandsbeleid

In een stelsel van kringlooplandbouw gebruiken voedselproducenten in de eerste plaats grondstoffen uit de keten en reststromen uit de voedingsmiddelenindustrie en voedingsketens. Die circulaire ketens kunnen verschillend ingericht worden: binnen een bedrijf, binnen een circulaire economie, binnen Vlaanderen of grensoverschrijdend. We beperken de verliezen uit het systeem steeds verder door efficiënter om te springen met grondstoffen, nutriëntenverliezen te beperken en biomassa(rest)stromen optimaal te valoriseren. We verminderen de afhankelijkheid van inputs van het Vlaamse voedsel- en biomassa(productie)systeem door het minimaliseren van externe inputs (bv. materialen, nutriënten, energie, water) en primaire grondstoffen per output. We ondersteunen impactvolle pilotprojecten die reststromen valoriseren bij onderling samenwerkende landbouwers en bij landbouwers die samenwerken met andere schakels in de keten of daarbuiten.

In samenwerking met de collega bevoegd voor omgeving, bouwen we met een Vlaams publiek-privaat actieplan effectieve samenwerkingsverbanden uit tussen landbouw, keten, consumenten en overheid. Zo verminderen we voedselverlies in de hele keten tegen 2030 met 50% en valoriseren we voedselreststromen nog beter. Het opzetten van valorisatiehubs voor de bundeling en de verwerking van reststromen moet leiden tot een circulair verdienenmodel voor de landbouwer. We brengen voedselverliezen in kaart door middel van een stabiel en wetenschappelijk onderbouwd meetnetwerk.

De GLB-randvoorwaarden, ecoregelingen en de agromilieu- en klimaatmaatregelen moeten binnen de nieuwe groene architectuur de landbouwers stimuleren om landbouwpraktijken uit te voeren die bijdragen aan de milieu- en klimaatdoelstellingen. Ze gaan verder dan het nieuwe conditionaliteitssysteem en hebben een vrijwillig karakter. Om deze doelstellingen in te vullen, wordt gekozen voor de meest geschikte instrumentenmix, gericht op een zo breed mogelijke invulling binnen de gehele sector. Bijzondere aandacht gaat hierbij naar de zorg voor bodem, water, biodiversiteit, klimaat en landschappen.

In 2024 vertaalt zich dat naar de volgende projecten:

- PPR-2.1.1 Samen met de sector verder werken aan de uitvoering van het Convenant enterische emissies, focus op voederrantsoen, genetische aanleg van dieren en bedrijfsmanagement
- PPR-2.2.1 Opvolging goedgekeurde projecten Blue deal, waaronder op vlak van hergebruik van restwater door de landbouw
- PPR-2.2.2 Landbouwbegeleiding ikv het Waterlandschapsprogramma financieel steunen
- PPR-2.3.1 Opvolging EU-bespreking van de Soil Health Law
- PPR-2.3.2 Verdere uitbouw van het instrument 'bodempaspoort'
- PPR-2.4.1 Bijdragen aan de realisatie van een definitieve PAS, onder meer via de transitie-manager en het verlenen van medewerking aan de intendant voor het Turnhouts Vennengebied, proefproject aangepaste bemesting

////////////////////////////////////

- PPR-4.4.1 Steunen van investeringen in veiligheid, gezondheid, verbetering van de arbeidsomstandigheden en welzijn van de bemanningsleden aan boord
- PPR-4.5.1 Ondersteunen van VLAIO rond de steunmaatregelen ikv het Brexit Adjustment Fund (BAR)
- PPR-4.6.1 Uitrol en communicatie van het convenant 'Visserij Verduurzaamt'
- PPR-4.7.1 Faciliteren data-gebruik en -deling.

4. PROCESCASCADE

De procescascade weerspiegelt wat het agentschap doet, los van de specifieke inhoudelijke materie of sectoren. Ze geeft aan wat wij doen, welke producten/diensten wij verlenen (bv. wij verlenen subsidies, wij adviseren, wij ontwikkelen beleid), los van de specifieke thema's waarrond wij werken (bv. wij ontwikkelen beleid rond GLB, korte keten, bio, ...).

JAAREVALUATIE ONDERNEMINGSPLAN 2023

Agentschap Landbouw en Zeevisserij

AGENTSCHAP LANDBOUW & ZEEVISSERIJ

Samenstelling

Agentschap Landbouw en Zeevisserij

Auteur(s)

Patricia De Clercq, administrateur-generaal

Datum

16/03/2024

AGENTSCHAP LANDBOUW & ZEEVISSERIJ

INHOUD

Managementsamenvatting.....	1
I. Inleiding.....	4
II. Evaluatie Ondernemingsplan 2023	5
III. Rapportering over doelstellingen opgelegd door regeringsafspraken.....	5
3.1 Aanbevelingen Audit Vlaanderen	5
3.2 Opvolging personeelsbesparing	8

MANAGEMENTSAMENVATTING

Bij de start van de nieuwe legislatuur werd vorig jaar een nieuw meerjarig ondernemingsplan gemaakt, met ook een focus op de projecten voor het jaar 2022. Bij aanvang van deze nieuwe legislatuur formuleerde het agentschap een nieuwe missie en visie, naast nieuwe strategische en operationele doelstellingen. Deze missie en visie zijn gekoppeld aan het beleidsveld 'Landbouw en Zeevisserij' en aan de inhoudelijke structuurelementen waarin het beleidsveld is opgedeeld.

Conform de instructies van de Vlaamse Regering is het ondernemingsplan van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij opgebouwd op dezelfde wijze als de beleidsnota. Bij de opmaak van dit ondernemingsplan werd dus rekening gehouden met de beleidsvelden en de inhoudelijke structuurelementen die zijn bepaald in het kader van de beleids- en begrotingsdoelstellingen.

In deze jaarevaluatie leggen we de focus op de evaluatie van de projecten die specifiek werden gedefinieerd voor het jaar 2023. Hieronder vindt u alvast een opsomming van deze projecten.

Nr.	Projectnr.	Strategische projecten 2023
Beleidsveld Landbouw en Zeevisserij		
Inhoudelijk structurelement Land- en tuinbouw		
SD 1: Met ondernemerschap en innovatie naar een circulair voedselsysteem		
1.	PPR-1.1.1	Realisatie en uitvoering van een Vlaams Pachtdecreet
2.	PPR-1.2.1	Implementatie/uitrol talrijke steunmaatregelen binnen het Vlaams GLB strategisch plan (incl. IT-ontwikkelingen)
3.	PPR-1.2.2	Uitgebreide communicatiecampagne om landbouwers voor te bereiden op de GLB-wijzigingen
4.	PPR-1.2.3	Verdere uitbouw van het instrument 'bodempaspoort'
5.	PPR-1.3.1	Verdere implementatie van Europese uitvoeringsverordening rond markttransparantie in de voedselketen
6.	PPR-1.4.1	Uitrol Vlaamse Voedselstrategie en voedseldeals ism voedselcoalitie
7.	PPR-1.4.2	Uitvoeren van acties die voortvloeien uit de Vlaamse Eiwitstrategie 2021-2030
8.	PPR-1.4.3	Nieuwe oproep voor EIP en samenwerking
9.	PPR-1.5.1	Verhogen markttransparantie karkassen: delen van data, herijken indelingsmethoden varkens
10.	PPR-1.5.2	Actief volgen EU-besprekingen aanpassing handelsrichtlijnen plantaardig teeltmateriaal en plantengezondheidsbeleid
11.	PPR-1.5.3	Lanceren en uitvoeren Strategisch plan biologische landbouw 2023 - 2027
SD 2: Ecosystemen benutten om klimaatverandering en milieu-uitdagingen aan te pakken		
12.	PPR-2.1.1	Uitrol nieuwe steunmaatregel opstart- en omschakeling naar duurzame verdienmodellen
13.	PPR-2.2.1	Opvolging goedgekeurde projecten Blue deal
14.	PPR-2.3.1	Uitrol actieplan 'Voedselverlies en biomassa(rest)stromen circulair 2021-2025' door OVAM en Dept. LV
15.	PPR-2.3.2	Opvolging EU-bespreking van de Soil Health Law
16.	PPR-2.4.1	Bijdragen aan de realisatie van een definitieve PAS, onder meer via de transitie-manager en het verlenen van medewerking aan de intendant voor het Turnhouts Vennengebied
17.	PPR-2.4.2	Deelname aan overleg met VLM over MAP7
18.	PPR-2.6.1	Visienota energietransitie glastuinbouw uitvoeren
SD 3: Onderzoek, innovatie en kennisdoorstroming spelen een sleutelrol		
19.	PPR-3.1.1	Insteek voor opmaak van strategische onderzoeksagenda's binnen het platform voor landbouw- en voedingsonderzoek
20.	PPR-3.2.1	Opstart Vlaams Agricultural Knowledge and Innovation System (AKIS)
21.	PPR-3.3.1	Communicatie nieuw GLB
Inhoudelijk structurelement Visserij en Aquacultuur		
SD 4: Een toekomstgerichte zeevisserij- en aquacultuursector met oplossingen voor economische, sociale en ecologische uitdagingen		
22.	PPR-4.2.1	Uitrol steunmaatregelen ikv Vlaams operationeel Programma EFMZV 2021-2027
23.	PPR-4.3.1	Ondersteuning van de werking van het Vlaams aquacultuurplatform
24.	PPR-4.7.1	Faciliteren data-gebruik en -deling om visserij verder te verduurzamen

Interne werking		
SD 5: Het Departement Landbouw en Visserij organiseert zich optimaal om de strategische doelstellingen 1 tot en met 4 zo efficiënt mogelijk uit te voeren		
25.	PPR-5.1.1	Brieven, mails en formulieren heerlijk helder maken
26.	PPR-5.2.1	Leiderschap

I. INLEIDING

Het jaarrapport van het ondernemingsplan 2023 bestaat (conform het sjabloon van de Vlaamse Regering) uit twee delen:

- in het eerste deel (hoofdstuk 1) wordt een evaluatie gemaakt van de verschillende prioritaire projecten die werden opgenomen in het ondernemingsplan 2023;
- in het tweede deel (hoofdstuk 2) wordt gerapporteerd over de regeringsafspraken (aanbevelingen Audit Vlaanderen en personeelsbesparingen).

Voor de evaluatie van de verschillende prioritaire projecten werd gebruik gemaakt van de jaarevaluatie in de opvolgingstool van de Vlaamse overheid, Traject.

2023 was het eerste jaar waarin het nieuwe GLB en EFMZVA van kracht was. Beide Europese programma's werden goedgekeurd door de Europese Commissie en vergden in 2023 uitvoering. Dit hield in dat naast de Vlaamse regelgeving ook de IT programma's achterliggend moesten aangepast worden en bovenal dat de communicatie naar de begunstigden moest worden gevoerd. Beiden zijn ondanks de korte tijdsspanne om alles rond te krijgen, goed opgestart met dank aan vele collega's die zich hiervoor ingezet hebben. Daarnaast werden ook de reguliere werking voortgezet en konden onze klanten blijvend rekenen op een correcte dienstverlening. De hoge werkdruk die al enkele jaren kenmerkend is, nam ook in 2023 niet af. Dit zorgt voor extra druk op het welbevinden van onze medewerkers, maar als organisatie proberen we daar via diverse acties aan te werken maar we botsen zeker op de grenzen van onze mogelijkheden.

II. EVALUATIE ONDERNEMINGSPLAN 2023

De jaarevaluatie van de specifieke projecten uit het Ondernemingsplan 2023 is terug te vinden in bijlage 1 van dit document.

III. RAPPORTERING OVER DOELSTELLINGEN OPGELEGD DOOR REGERINGSAFSPRAKEN

3.1 Aanbevelingen Audit Vlaanderen

Het beleidsgericht rapport over de uitgevoerde auditwerkzaamheden door Audit Vlaanderen bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij geeft aan in welke mate het agentschap enerzijds beschikt over een adequaat en geschikt risicomanagement en anderzijds werk maakt van de generieke doelstelling rond de verdere uitbouw van interne controle/organisatiebeheersing.

Dit beleidsgericht rapport schetst de stand van zaken van de opdrachten van de afgelopen vijf jaar bij het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.

- Actualisatie van de maturiteit van het risicomanagement (2023)
- Procesaudit Databeheer (2021).

Op basis van de uitgevoerde auditwerkzaamheden is Audit Vlaanderen van mening dat het Agentschap Landbouw en Zeevisserij systematisch haar organisatiebeheersing blijft versterken. Alle geformuleerde aanbevelingen werden gerealiseerd en het agentschap blijft het risicomanagement verder ontwikkelen.

De maturiteit van het risicomanagement is al enkele jaren hoog en steeds in stijgende lijn wat betreft risico-identificatie en – evaluatie. Ook dit jaar is er sprake van een lichte stijging. De evolutie van de maturiteit van het risicobeheer verloopt trager. Het risicobeheer meer gestructureerd aanpakken zou de focus van de komende jaren mogen zijn.

Risicomanagement		
	2022	2023
Risico-identificatie en -evaluatie	3.3	3.4
Risicobeheer	2.6	2.6

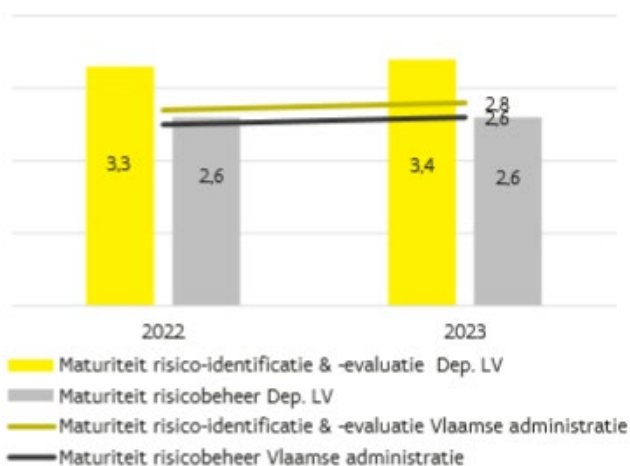
In 2017 evalueerde Audit Vlaanderen het risicomanagement binnen het toenmalige Departement Landbouw en Visserij.

Jaarlijks actualiseert Audit Vlaanderen de maturiteitsinschattingen op basis van een gesprek met de risicomanager en de verkregen documentatie.

Het risicomanagement van het departement (sinds dit jaar agentschap) is al enkele jaren in stijgende lijn wat betreft risico-identificatie en – evaluatie en stijgt ook dit jaar lichtjes. De evolutie van de maturiteit van het risicobeheer verloopt trager.

Dit jaar stijgt de maturiteit voor het element periodiciteit. Niet enkel heeft het agentschap een frequentie voor het actualiseren van risico's vastgelegd, in de praktijk wordt ook elke 6 maanden het strategisch risicoregister besproken op de directieraad. Naast de vaste periodiciteit worden ook events die aanleiding kunnen geven tot een herziening van de risico's opgemerkt en geeft dit aanleiding tot tussentijdse herevaluaties (bv. Strategisch risico rond ransomware). Het agentschap ontwikkelde een dashboard waarin de evolutie van de risico's gemonitord kan worden. Effectieve analyses (bv. evoluties in risico's) werden echter nog niet uitgevoerd.

Evolutie maturiteit risicomanagement

In 2021 steeg de maturiteit op het vlak van risicobeheer lichtjes. Op procesniveau wordt door de risicomanager ook vastgesteld dat proceseigenaars meer in de detail bijkomende maatregelen identificeren. Enkele belangrijke aspecten met betrekking tot het risicobeheer behaalden tot op heden nog geen niveau drie. Om de maturiteit van de risicorespons te versterken, is het noodzakelijk dat het agentschap gestructureerde actieplannen uitwerkt, voor de (belangrijkste) risico's die nog onvoldoende onder controle zijn, met daarin de noodzakelijke acties, rollen en verantwoordelijkheden, mijlpalen en streefdata.

Status aanbevelingen laatste vijf jaar		
	2022	2023
Aantal geformuleerde aanbevelingen	5	0
Aantal openstaande aanbevelingen	0	0
Acceptatiegraad	100%	NVT
Realisatiegraad	100%	NVT
Tijdige realisatie	100%	NVT
Aanvaardbaarheid van streefdata	NVT	NVT

In 2021 auditeerde Audit Vlaanderen het databeheer. Op basis van de auditwerkzaamheden werd vastgesteld dat het toenmalige departement de onderzochte risico's onder controle heeft en dat het de nodige instrumenten en structuren heeft opgezet om toekomstige uitdagingen hierrond op een systematische manier aan te pakken.

Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij had de afgelopen twee jaren geen openstaande aanbevelingen meer, noch werden bij de recent uitgevoerde audit nieuwe aanbevelingen geformuleerd. Dit maakt dat de indicatoren niet meer van toepassing zijn op dit moment.

3.2 Opvolging personeelsbesparing

Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij engageert zich om de afspraken met betrekking tot het Regeerakkoord over personeelsbesparingen en afbouw weddekredieten, na te komen.

De besparing voor het agentschap komt neer op de afbouw van 35 koppen en een korting van 1,82 miljoen EUR op de weddekredieten.

Personeelsbesparingen Departement LV	Start	2020	2021	2022	2023	2024	Saldo nog te besparen
Koppenbesparing tegen 31/12/2024: 35	612	610	596	591	584*		8
Weddekredieten besparing tegen 31/12/2024: 1 820 000 EUR	0	364 000	364 000	364 000	364 000	364 000	0

*: Het aantal koppen is de situatie op 31/12/2023

Vlaanderen

is landbouw & zeevisserij

Ondernemingsplan 2024

Bijlage 1:

UITVOERINGSRAPPORT ONDERNEMINGSPLAN 2023

AGENTSCHAP
LANDBOUW
& ZEEVISSERIJ

www.vlaanderen.be/landbouw

PPR	Projecttitel	Omschrijving	Verantwoordelijke	Q1	Q2	Q3	Algemene status	Jaarevaluatie	
SD 1: Met ondernemerschap en innovatie naar een circulair voedselsysteem									
OD 11 Toegang tot de grond									
PPR-1.11	Realisatie en uitvoering van een Vlaams Pachtdecreet	Het regeerakkoord voorziet in een hervorming van de Pachtwetgeving. De meerderheid heeft in uitvoering van een politiek akkoord in het Vlaams Parlement in het najaar van 2022 een voorstel van decreet ingediend, dat naar alle verwachting voor het zomerreces zal worden gestemd. Dit decreet zal na de vermoedelijke stemming snel in werking treden en de noodzakelijke uitvoeringsbesluiten zullen dan ook snel moeten worden genomen.	Emmeline Blondeel / Wim Stoop	De inwerkingtreding van het Vlaams Pachtdecreet en de oplevering van voortwerken van besluit die ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Als er een goedgekeurd decreet is en idem voor de uitvoeringsbesluiten.	Het voorstel van decreet is in het Vlaams Parlement ingediend en ter advies voorgelegd aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State	Het voorstel van decreet is door de meerderheid in de Commissie Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid van het Vlaams Parlement besproken, er zijn amendementen ingediend en het advies van de Afdeling Wetgeving van de Raad van State is verwerkt. In de commissie is nog een hoorzitting met het brede middenveld georganiseerd en de teksten zijn voor het zomerreces in de commissie artikelsgewijs besproken.	Het Vlaams Pachtdecreet van 13 oktober 2023 is op 1 november 2023 in werking getreden. Een eerste ontwerp van uitvoeringsbesluit is met het kabinet besproken.	Op schema	Het Vlaams Pachtdecreet van 13 oktober 2023 is op 1 november 2023 in werking getreden. Een eerste ontwerp van uitvoeringsbesluit is met het kabinet besproken.
OD 12: Ondernemerschap en vakmanschap									
PPR-1.21	Implementatie/uitrol tairijke steunmaatregelen binnen het Vlaams GLB strategisch plan (incl. IT-ontwikkelingen)	Het Vlaamse GLB strategisch plan is gestart op 2023. De voorbereidingen, zowel op gebied van beleid, implementatie en IT, zijn gestart in aanloop van dit nieuwe GLB. De implementatie en uitrol van de GLB maatregelen komt in 2023 op kruissnelheid en vergt veel tijd door de komst van tal van nieuwigheden en het grote aantal maatregelen. Dit omvangrijke proces bevat heel wat aspecten:	Sara Gomand	<ul style="list-style-type: none"> * Succesvolle verzamelaanvraagcampagne * Uitrol nieuwe definitie actieve landbouwer * Afronding uitwerking regelgeving * Voldoende succes van de vrijwillige maatregelen * Tijdig afronden van controles * Tijdige betalingen 	De verzamelaanvraagcampagne loopt op schema. Door het nieuwe GLB zijn we nog verder opmerkingen aan het ontwikkelen en is de uitdaging groot. De uitkomst van de inschrijvingen op de maatregelen is nog niet gekend. Veel vragen komen binnen over de definitie actieve landbouwer. Deze communicatie is in februari gebeurd. BVR's en MB's werden verder afgewerkt.	Tot de uiterste wijzigingsdatum konden landbouwers maatregelen aanvragen. Veel landbouwers hebben een ecoregeling aangevraagd, maar toch zijn er heel wat maatregelen binnen de ecoregelingen en AMKM's waar de opname lager is dan verwacht. De controles zijn momenteel nog lopende. Door de vele maatregelen zijn er heel veel controles nodig wat een enorme uitdaging is. Voor definitie actieve landbouwer zijn er voorlopig minder bezwaren ingediend dan verwacht, de verwerking hiervan is lopende. Ondertussen zijn de controles volop lopende welk, door het groot aantal nieuwe maatregelen een	Veel landbouwers hebben een ecoregeling aangevraagd, maar toch zijn er heel wat maatregelen binnen de ecoregelingen en AMKM's waar de opname lager is dan verwacht. De controles zijn momenteel nog lopende. Door de vele maatregelen zijn er heel veel controles nodig wat een enorme uitdaging is. Voor definitie actieve landbouwer zijn er voorlopig minder bezwaren ingediend dan verwacht, de verwerking hiervan is nog steeds lopende. We zijn ook de wijziging voor 2024 aan het voorbereiden	Op schema	Dit PPR is op schema maar de implementatie en uitrol van het nieuwe GLB was en is een enorme uitdaging waarin veel flexibiliteit en inzet van medewerkers werd gevraagd. Daarnaast is het belangrijk ook om te stellen dat het werk om het nieuwe GLB te implementeren nog niet gedaan is. Er liggen namelijk nog heel wat uitdagingen klaar met betrekking tot de verdere
PPR-1.22	Uitgebreide communicatiecampagne om landbouwers voor te bereiden op de GLB-wijzigingen	Het Vlaamse GLB strategisch plan is gestart op 2023. De voorbereidingen, zowel op gebied van beleid, implementatie en IT, zijn gestart in aanloop van dit nieuwe GLB. De implementatie en uitrol van de GLB maatregelen komt in 2023 op kruissnelheid en vergt veel tijd door de komst van tal van nieuwigheden en het grote aantal maatregelen. Door de komst van al die nieuwigheden, nieuwe voorwaarden naar actieve landbouwer en conditionaliteit en het groot aantal nieuwe maatregelen is communicatie naar de landbouwers essentieel.	Sara Gomand	<ul style="list-style-type: none"> * voldoende opname van de vrijwillige maatregelen * landbouwers voldoende te informeren over de nieuwigheden en veranderingen bij de conditionaliteit * Landbouwers informeren over actieve landbouwer * landbouwers pikken de ecoregelingen op zodat we de streefwaarde van 25 procent halen en zijn zich ook voldoende bewust van de voorwaarden die ze moeten naleven * landbouwers begrijpen de conditionaliteit 	De facebookcampagne is lopende. 9 lunchwebinars werden gegeven. De communicatie rond actieve landbouwer is gebeurd. De infofiches werden gepubliceerd en er werden aanpassingen aan de website gedaan. Ook op Agriflanders werd heel wat informatie gebracht, verschillende nieuwsflashes en persberichten werden geschreven.	Optimalisatie van de fiches is verder gebeurd en heel wat aanpassingen aan de website zijn gebeurd. Daarnaast zijn er nog enkele promotiefilmpjes gemaakt en zijn er heel wat toelichtingen gegeven om de nodige informatie over te brengen. De voorbereidingen voor de werktuigdagen zijn ook lopende. Er is ook een nieuwsflash over de goede parktijkten binnen de ecoregelingen en AMKM's uitgestuurd en een persbericht geweest over de opnamegraad van de maatregelen.	We hebben opnieuw sterk ingezet op communicatie langs vele wegen: sociale media, een veldbezoek, nieuwsflashes, persberichten. Ook zijn er opnieuw promotiefilmpjes gemaakt. Ook op de WTD zijn de zaken rond bodem in de kijker gezet. We zetten ook sterk in op de communicatie rond conditionaliteit gezien de vele vragen en de maatregelen die minder succes hebben dan geraamd is dit cruciaal met het oog op 2024 en met het oog op een goede uitvoering van het GLB. Het belang van communicatie blijkt ook wel uit de onderhandelingen en gesprekken met de Commissie. Het was in het voordeel van Vlaanderen dat de inzet op communicatie kon aangetoond worden.	Op schema	Gedurende het ganse jaar zijn er veel communicatie-acties opgezet via vele wegen: sociale media, een veldbezoek, nieuwsflashes, persberichten. Ook zijn er opnieuw promotiefilmpjes gemaakt. Ook op de WTD, Agriflanders en agribex stond het GLB in de kijker. Dit hebben we zowel gedaan voor conditionaliteit en de maatregelen zelf. Gezien de vele vragen en de maatregelen die minder succes hebben dan geraamd is dit cruciaal met het oog op 2024 en met het oog op een goede uitvoering van het GLB. Het belang van communicatie blijkt ook wel uit de onderhandelingen en gesprekken met de Commissie. Het was in het voordeel van Vlaanderen dat de inzet op communicatie kon aangetoond worden.
PPR-1.23	Verdere uitbouw van het instrument 'bodempaspoort'	Binnen het landbouwgebeuren zijn bodemdata cruciaal om een goed bodembeheer te voeren. Een goed bodembeheer is op zijn beurt essentieel om zich als landbouwer te wapenen tegen extreme weersomstandigheden die zich ook steeds meer in Vlaanderen laten voelen en die onder meer leiden tot droogte en waterschaarste, wat onze voedselvoorziening hypothekeert.	Lucas Van Dessel	In de eerste jaarthelft van 2023 moet het bodempaspoort binnen de geauthentiseerde omgeving van het e-loket Landbouw en Visserij algemeen opengesteld kunnen worden voor alle landbouwers in Vlaanderen. Een begeleidende informatiecampagne wordt uitgewerkt die de lancering van het bodempaspoort bij de landbouwers in de verf moet zetten. Het project is geslaagd als we de kennis over de bodem en transparantie van bodemdata kunnen verhogen bij de landbouwers. Dit zal mogelijk zijn omdat er zowel publieke als persoonlijke data per perceel zal gevisualiseerd worden en er ook gegevens kunnen gedeeld worden. Met het lanceren van een laagdrempelige toepassing kunnen de landbouwers een meer datagedreven bedrijfsvoering toepassen en faciliteren we bovendien ook het gebruik bodemdata binnen adviestools.	De API die de labo's kunnen gebruiken als 'sjabloon' om hun connectie met Djustconnect te maken is finaal na overleg met o.a. ILVO en OMG. Intensieve contacten onderhouden met verschillende labo's zodat zij kunnen starten om een connectie als data-aanbieder te leggen met het DjustConnect platform via API. Intern wordt er verder geschaafd aan de eerste versie de ter beschikking zal komen van de landbouwers.	Alles langs de zijde van het departement staat technisch klaar om over DjustConnect de connectie te leggen met de labo's. Echter na diverse toelichtingen en duidingen aan de labo's, blijft de ontwikkeling langs hun zijde uit. Momenteel worden de sjablonen voor de protocollen en samenwerkingsovereenkomsten uitgewerkt. In tussentijd hebben 435 landbouwers ingetekend op de ecoregeling rond bodempaspoort. Alles wordt wel in voorbereiding gebracht voor lancering tijdens de werktuigdagen in september al zal het mogelijk wel nog zonder data van de labo's zijn.	In september is een eerste versie in productie gegaan voor alle landbouwers en beschikbaar via het e-loket. Intussen blijft er contact met de labo's zodat ze een 'bodem-API' kunnen aanbieden bij DjustConnect. Met VLM kunnen we een plan van aanpak starten om nutriënteninformatie te ontsluiten naar de landbouwers (FaST). Verder ontwikkeling van de bodempaspoort toepassing blijft gebeuren om data-delen mogelijk te maken en een bedrijfsvoorzicht te geven.	Op schema	In 2023 is het bodempaspoort ter beschikking gekomen van de landbouwers via het e-loket. Het geeft inzicht in o.a. de bodem, de teeltrotatie, de erosiegevoeligheid, de koolstofbalans (in ontwikkeling) van elk perceel. De landbouwers kunnen zo hun bodem beter monitoren, evalueren en optimaliseren. De landbouwer kan op termijn het bodempaspoort uitbreiden met resultaten van bodemanalyses via DjustConnect. Hiervoor is er intensief overleg verdergezet met Djustconnect en met labo's. Samen zetten we stappen vooruit in het veilig ontsluiten van bodemanalyses me als deadline 31/3/2024. Bij deze eerste versie kan je reeds een goed beeld krijgen van het bodempaspoort: verschillende bodemgerelateerde gegevens uit verschillende databronnen worden getoond op perceelsniveau. Daarnaast zijn er nog een aantal onderdelen volop in ontwikkeling, zoals de koolstoftool, het bedrijfsvoorzicht, de data-delen functie en nutriënten informatie (FaST). Er is communicatie geweest naar de landbouwers o.v.v. Werktuigdagen en
OD 13: Weerbaarheid									

PPR-13.1	Verdere implementatie van Europese uitvoeringsverordening rond markktransparantie in de voedselketen	De aanleiding is een Europese verordening rond markktransparantie die bepaalde notificatieverplichtingen oplegt aan lidstaten – waaronder België	Timo Delveaux	Het project is geslaagd wanneer de nog overblijvende verplichte notificaties worden doorgestuurd naar de COM.	Een ontbrekende parameter (prijzen deelstukken varkens stocks granen) werd in Q1 gerealiseerd. Een (beperkt) aantal noteringen moeten nog worden gedaan.		De prijzen varkensdeelstukken werden ondertussen gerealiseerd. Runderdeelstukken is nog lopende. Een beperkt aantal noteringen moet nog worden gedaan. Grootste probleem zijn de aankooprijzen die nog steeds niet worden genoteerd (bevoegdheid van de FOD EC)	Op schema	De prijzen varkensdeelstukken werden ondertussen gerealiseerd. Runderdeelstukken is nog lopende. Een beperkt aantal noteringen moet nog worden gedaan. Grootste probleem zijn de aankooprijzen die nog steeds niet worden genoteerd (bevoegdheid van de FOD EC)
OD 14: Samenwerking									
PPR-14.1	Uitrol Vlaamse Voedselstrategie en voedseldealen ism voedselcoalitie	<p>Het regeerakkoord en de beleidsnota Landbouw en Visserij hebben het voedselthema op de agenda gezet. De Vlaamse Regering heeft zich als doel gesteld om een sterk en geïntegreerd Vlaams voedselbeleid te ontwikkelen.</p> <p>Als minister van Landbouw en Voeding coördineerde toenmalig minister Crevits en huidig minister Brouns de weg naar een voedselbeleid in Vlaanderen en stond zij/hij ook in voor de organisatie van een Vlaamse voedseltop. Het Departement Landbouw en Visserij kreeg daarbij een leidende rol om de samenwerking met alle relevante beleidsdomeinen, -niveaus en stakeholders aan te gaan.</p> <p>Na de publicatie van de voedselstrategie op de voedseltop 29/11 wordt er in 2023 ingezet op de uitvoering en verankering van de</p>	Kris Roels en Simon Storms	<p>•Uitvoering van voedseldealen en zo van de voedselstrategie</p> <p>•Alle stakeholders aan boord via o.a. de voedselcoalitie en andere betrokken platformen</p> <p>•Goede afstemming binnen en tussen overheden via oa netwerk voedselbeleid</p> <p>•Verankering van strategie als belangrijkste beleidskader rond voedsel in VL en doorstart in nieuwe Vlaamse legislatuur</p> <p>•Geslaagd Open Food Week tijdens BE voorzitterschap EU</p> <p>•Voedselbeleid op de agenda van de EU tijdens BE voorzitterschap EU 2024 (opvolging dossiers F2F)</p> <p>•Actieve rol op het internationale niveau rond voedsel (bv. VNI)</p> <p>•Uitbouw synergie tussen voedselbeleid en landbouwbeleid</p>	<p>Vervolgtraject van de voedselstrategie, met governance en proces voor de deals, werd in Q1 uitgewerkt en afgestemd met key partners. Afstemming met het netwerk voedselbeleid en de voedselcoalitie gebeurt begin mei. Voorbereidingen voor de Open Food Week zijn lopende. Citizen science project ism EWT zit in evaluatiefase. Interne bekendheid en betrokkenheid met de voedselstrategie wordt aangewakkerd door een Vonk*-sessie in mei. Monitoring van de verschillende werkgroepen en fora rond voedselbeleid op internationaal niveau, en verkenning van onze rol daarin, is lopende.</p>	<p>Overleg met netwerk voedselbeleid (26/4) en voedselcoalitie (4/5) achter de rug, waarop vervolgtraject werd voorgesteld. Vonk*-sessie voedselstrategie met medewerking van leden van voedselcoalitie om collega's LV en VO verder te betrekken en te inspireren (15/5). Lancering EIP-oproep met subthema 2 voedseldealen is ook gebeurd, en de voorbereidingen zijn getroffen om in vooruitzicht gestelde middelen voor voedseldealen te besteden via overheidsopdrachten. Meetings gehad met (potentiële) trekkers van de deals om stand van zaken te krijgen en vragen/noden ikv vervolgtraject te bespreken. Citizen science project rond voedselomgevingen is gegund. Thema's voor de Open Food Conference worden verder uitgewerkt en met verschillende stakeholders afgestemd.</p>	<p>De middelen die aanvankelijk als overheidsopdrachten gingen besteed worden, zullen nu via directe subsidies gegund worden. Prioritaire projecten zijn hiervoor afgestemd met kabinet. De projectverantwoordelijken werken nu hun dossiers af zodat de subsidies op tijd toegekend kunnen worden. De EIP-oproep leverde veel projecten op, en de juryeringen zijn in volle gang. Verschillende deals werden terug opgepikt of verder uitgewerkt.</p> <p>Sommige deals zullen niet meer als "deal" vermeld worden omdat ze van scope en werkwijze niet overeenstemmen met het uitgewerkte proces. Acties die hierin opgenomen werden dragen uiteraard wel overkoppeling bij aan de strategie. Netwerk voedselbeleid en voedselcoalitie werden nog niet terug samengebracht, deels omdat er eerst 100% duidelijkheid moet zijn over toewijzing middelen.</p>	Op schema	<p>Voor verschillende deals werden acties opgezet. Bij andere bleef voortgang uit, deels door onduidelijkheid over middelen, deels door beperkte capaciteit bij het team én bij de partners. De EIP-oproep kreeg extra budget gekoppeld aan twee deals, wat veel ingediende projecten opleverde die een meerwaarde kunnen betekenen. VLAIO en SBO kregen elk 5 miljoen extra budget toegevoegd ikv de voedselstrategie. Een burgerwetenschapsproject rond de voedselomgeving werd gegund aan een consortium. De Open Food Conference werd verder uitgewerkt, en heeft een uitgebreid programma. Samenkomsten van de voedselcoalitie en het netwerk voedselbeleid zijn ingelapd voor januari en februari. Een facilitatieopdracht voor de deals werd gegund aan Möbius.</p>
PPR-14.2	Uitvoeren van acties die voortvloeien uit de Vlaamse Eiwitstrategie 2021-2030	<p>Een verduurzaming en diversificatie van de productie en consumptie van eiwitstoffen biedt kansen voor welvaart, milieu en gezondheid. Vertegenwoordigers van de agrovoedingsketen, kennisinstellingen en het beleid slaan de handen in elkaar om in te zetten op lokale, duurzame en gezonde eiwitstoffen, van veld tot bord.</p> <p>De lancering van de eiwitstrategie in 2021 past als één van de voedselwerven binnen de Vlaamse voedselstrategie. De strategie kadert ook in het relanceplan.</p> <p>Dit eiwitactieprogramma 2022 geeft uitvoering aan de eiwitstrategie 2021 - 2030. Dit is een eerste set van acties die jaarlijks geactualiseerd en aangevuld wordt, in een voortgangsrapportage.</p> <p>https://lv.vlaanderen.be/beleid/vlaamse-kost/eiwitstrategie</p>	Evelien Decuyperre	<p>•Uitvoeren van het actieprogramma van de eiwitstrategie</p> <p>•Over de keten en beleidsdomeinen heen samen werken aan een duurzamere eiwitproductie en consumptie</p> <p>•Bereiken van de doelstellingen van de Vlaamse eiwitstrategie</p> <p>•Eiwitstrategie als good practice op internationaal niveau positioneren</p> <p>•Uitvoering acties actieprogramma en bijhorend voortgangsrapport 2023</p> <p>•Coördinatie eiwitprojecten relance call en organisatie netwerkvent</p> <p>•Goed lopende governance inzake eiwitstrategie (stuurgroep en ploegen)</p> <p>•Doelstellingen geformuleerd voor de 6 strategische thema's</p> <p>•Deelnemen aan coördinatie en dynamiek green deal eiwitshift</p> <p>•Vanuit eiwitstrategie bijdragen aan Europese discussie</p>	<p>•Per strategisch thema loopt een werkgroep voor het bepalen van doelstellingen. Deze worden op 8 juni gepresenteerd op de stuurgroep van de eiwitstrategie, en mee opgenomen in de voortgangsrapportage van het actieprogramma (najaar).</p> <p>• De projecten uit de relancecall 'realisatie eiwitstrategie' zijn in uitvoering. Op 24 april organiseren we een netwerkvent voor projectuitvoerders om rond onderzoeksresultaten uit te wisselen en af te stemmen.</p> <p>• In overleg met NL en Wallonië rond eiwitbeleid en opvolging van Europese plannen voor een eiwitstrategie op Europees niveau. Eiwitstrategie krijgt aandacht in kader van de voedselactiviteiten ikv Europees voorzitterschap. •Actieprogramma is in uitvoering.</p> <p>• We dragen bij aan coördinatie en uitvoering green deal eiwitshift.</p>	<p>•3 van de 6 werkgroepen zijn afgerond. 2 nog lopende, 1 on hold. Resultaten (= SMART doelstellingen) van alle 6 de werkgroepen worden nog steeds verwacht in najaar 2023 voor opname in voortgangsrapport. Tussentijdse resultaten van de werkgroepen werden op 8 juni voorgelegd aan en goedgekeurd door stuurgroep eiwitstrategie.</p> <p>•Eerste ontwerp VORA voorzien tegen september 2023, publicatie in nov of dec 2023, dus op schema. Hierin komt zowel update van doelstellingen als van acties. Inclusief nieuwe acties. Gekoppeld aan visualisatie op website via spotfire.</p> <p>•Projecten relance: 15/19 projecten hebben een tussentijdse betalingsaanvraag ingediend. Netwerkmoment 24/4 bracht nieuwe netwerken en gezamenlijke knelpunten/aanpak van aantal projecten naar boven.</p> <p>•Green Deal Eiwitshift: nieuw narratief opgemaakt om consument via voedingssector te overtuigen de eiwitshift te maken. Ons dept. werkte actief mee.</p> <p>•Overleg WAL en NL: doorlopende contacten, nog geen gezamenlijke actiepunten.</p>	<p>• Werkgroepen 'meer productdiversiteit' en 'duurzame dierlijke productie' nog lopende, dus nog geen SMART-doelstellingen geformuleerd binnen resp. werkgroepen. Alle andere zijn afgerond en hebben set van SMART-doelstellingen. Voorstelling hiervan op DR 9/11/23.</p> <p>• Ontwerp VORA voorgelegd op stuurgroep 3/10.</p> <p>• Tweede opmerkingenronde eindigt op 23/10. Hierna finalisering van VORA met acties. Laatste doelstellingen worden er last minute aan toegevoegd. Meer detail over doelstellingen in achtergrondrapport per strategisch thema.</p> <p>• Projecten relance: 17/19 projecten hebben tussentijdse betalingsaanvraag ingediend. 1 project heeft eindbetaling ingediend. In febr 2024 volgt gezamenlijk slotmoment van verschillende eiwitprojecten.</p> <p>• Intra BE eiwitoverleg opgezet ikv F4F-project, gecoördineerd door KULeuven.</p>	Op schema	<p>Voortgangsrapport met update + nieuwe acties en becijferde streefdoelen gepubliceerd op 18 dec 2023: 1/ update + nieuwe acties: 10 nieuwe acties 2/ becijferde streefdoelen: 29 streefdoelen, waarvan 7 nog te kwantificeren in 2024</p>
PPR-14.3	Nieuwe oproep voor EIP en samenwerking	<p>In het nieuwe Vlaams GLB Strategisch plan is er een uitbreiding voorzien van de maatregel Europese Innovatiepartnerschappen (EIP). Naast de klassieke EIP-Innovatie die reeds succesvol werd uitgevoerd in vorige GLB programma's worden bijkomende middelen voorzien om projecten rond samenwerking te ondersteunen. De EIP-samenwerking biedt partners kansen om nieuwe waarde- en duurzaamheidsconcepten (zowel ecologisch als sociaal) door te ontwikkelen tot een verdienmodel.</p> <p>EIP- Innovatie: steun aan een samenwerkingsverband voor interactieve kenniscreatie/kennisuitwisseling omtrent een innovatief (technologisch) product, dienst, proces, techniek in samenwerking met experts (kenniscentra, adviseurs, ...)</p>	Peter Coucke	<p>Doel is om jaarlijks 20 projecten te subsidiëren rond EIP.</p> <p>EIP programma kan ook gebruikt worden om specifieke thema's met andere dan GLB middelen te lanceren (bijv. voedselstrategie, PAS...)</p> <p>We wensen dat actieve landbouwers en adviseurs een meer actieve rol spelen bij EIP projecten (bottom-up) zodat de gestelde doelstellingen in het strategisch plan behaald worden.</p> <p>-Succesvol uitwerken van de nodige documentatie (handleidingen, presentaties, rapporteringsdocumenten.)</p> <p>-Succesvolle bekendmaking van de interventie door gebruik te maken van</p>	<p>BVR werd door VR goedgekeurd op 21 april 2023 ; MB oproep is naar kabinet in week 17; ontwerpen handleidingen voor oproep en opvolging zijn quasi gefinaliseerd</p>	<p>MB oproep is goedgekeurd door minister op 20/6/2023 ; communicatie van oproep gelanceerd via website L&V, VRN en persbericht ; juli-augustus voorbesprekingen ; uiterste indatatum is 15 september</p>	<p>84 projecten ingediend ; 7 beoordelingscommissies in loop van oktober ; geselecteerde projecten dienen via MB toekenning tegen eind 2023 geïnformeerd te worden</p>	Op schema	<p>Beoordeling van de ingediende projecten is succesvol verlopen en tijdig afgerond. Toekenning van de steun is nog voor het jaareinde gebeurd.</p>
OD 15: Kwaliteit									

PPR-1.5.1	Verhogen markttransparantie karkassen: delen van data, herijken indelingsmethoden varkens	Het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 2013 houdende vaststelling en organisatie van de indeling van geslachte runderen en van geslachte varkens bepaalt dat de erkenning van een indelingsmethode loopt tot en met 31 december van het zevende jaar dat volgt op het jaar van de erkenning. Deze termijn werd ingevoerd na consultatie van de sector en de wetenschappelijke experts om de schatting van het aandeel mager vlees in het varkenskarkas (belangrijk economisch gegeven voor de varkenshouder) steeds accuraat ten opzichte van een continu veranderende slachtpopulatie te houden.	Wim Van Moeseke	Als alle erkenningsbesluiten in voege kunnen treden vanaf 1 januari 2024.	De testen van de indelingsmethoden zijn afgerond. Alle gegevens van de constructeurs werden ontvangen. De analyse en de berekeningen kunnen van start gaan.	De analyse en berekeningen werden uitgevoerd. Protocol II werd opgemaakt en besproken in de CLIP-commissie	Alle noodzakelijke info (naam, formule en parameters van de indelingsmethoden) werd bezorgd aan de juridische dienst voor de opmaak van een ministerieel erkenningsbesluit	Op schema	De nieuwe indelingsmethoden werden bij het MB van 20 december 2023 en bij het uitvoeringsbesluit (EU) 2023/2804 van de Commissie van 11 december 2023 officieel erkend. De nieuwe erkenningen zijn geldig vanaf 1/1/2024. De wetgeving voorziet een overgangsperiode tot 1/2/2024 waarin de slachthuizen de tijd krijgen om over te schakelen naar een nieuw erkende methode.
PPR-1.5.2	Actief volgen EU-besprekingen aanpassing handelsrichtlijnen plantaardig teeltmateriaal en plantengezondheidsbeleid	De 12 EU handelsrichtlijnen plantaardig teeltmateriaal regelen het in de handel brengen binnen de EU van plantaardig teeltmateriaal met als doel kwaliteitsvol en gezond teeltmateriaal beschikbaar te hebben voor de landbouwers. Een succesvolle teelt begint immers met goed uitgangsmateriaal. Sommige van deze richtlijnen gaan al ruim 60 jaar meer. Een herziening dringt zich dus op. In de periode 2013-2015 werkte de Europese Commissie al een eerste keer aan een voorstel tot herziening van deze set richtlijnen, maar dit werd teruggetrokken nadat het EP dit voorstel niet steunde. Het voorstel maakte deel uit van een pakket van 5 wetgevende voorstellen waarvan de verordening plantgezondheid en de verordening officiële controles wel de goedkeuring kregen en in voege gingen eind 2019. Momenteel schrijft de commissie opnieuw aan een wetgevend voorstel om de handelsrichtlijnen te moderniseren. Verwacht wordt dat dit voorstel net voor de zomer 2023 aan de Raad wordt voorgesteld en de Raadswerkgroep er vervolgens mee aan de slag zal gaan. Dit dossier zal dus naar verwachting nog volop lopen tijdens het Belgische voorzitterschap en Vlaanderen zal in	An Van den Bossche	Het moet mogelijk zijn om op het einde van het Belgisch voorzitterschap enkele belangrijke stappen voorwaarts in het dossier te hebben gezet en goed overzicht te hebben in de standpunten en knelpunten bij de discussiepunten om het dossier naar de volgende voorzitter te kunnen overdragen.	vnl contacten gezocht en timing opvolgen, mogelijk loopt de lancering van het voorstel vertraging op	voorstelling van de proposals iets vertraagd naar 5/7.	proposals werden intern besproken en vragen doorgestuurd naar ES VZP. In september werd gestart met een artikelsgewijze bespreking in de Raadswerkgroepen	Op schema	PRM/FRM proposals: de teksten zijn toegelicht aan de sectoren. De raadswerkgroepen werden actief gevolgd en om nog beter inzicht in de proposals werd op 7 dec een vergadering gehouden met de commissie om onze vragen te beantwoorden naar een beter begrip van het proposal toe. Als voorbereiding op het VZP werd door het team de beschikbare opleidingen gevolgd en werden interne en intergwestelijke samenwerkingsvormen opgesteld. Ook met de federale collega's werd besproken welke artikels voor hen ook relevant zijn. Het PHL proposal werd op 20/10 gepubliceerd, vanuit het Vlaams gewest, werd het voorstel bestudeerd en werden de bezorgdheden m.b.t. de gewestelijke bevoegdheden afgestemd en meegenomen in de Belgische reacties.
PPR-1.5.3	Lanceren en uitvoeren Strategisch plan biologische landbouw 2023 - 2027	Eind 2022 liep het vorige strategisch plan biologische landbouw af. Het nieuwe plan 2023-2027 waarborgt continuïteit.	Els Bonte	Dit project is succesvol wanneer uitvoering is gegeven aan de verschillende acties die geformuleerd zijn in het strategisch plan. Er is geen jaarlijks doel gesteld. Wel een doel voor eind 2027. 5% areaal: het areaal onder biologische productie neemt toe tot 30.000 ha tegen eind 2027. 5% omzetwaarde: de biologische productie groeit naar 5% van de omzetwaarde van de gezamenlijke dierlijke productie (met inbegrip van aquacultuur) 5% biobedrijven: minimaal 5% van de landbouwbedrijven zijn biobedrijven tegen eind 2027. 5% bioconsumptie: het volume van de bioconsumptie groeit tot 5% van de totale consumptie tegen eind 2027. 5% bio in overheids catering: bio maakt 5% uit van de overheids catering tegen eind 2027.	Lancering plan op 24/4 door M. Verdere concrete uitwerking zal mogelijk wat vertraging oplopen door afwezigheid Els B	Verdere concrete uitwerking loopt vertraging op door de afwezigheid van Els B	Nieuwe initiatieven lopen vertraging op door de afwezigheid van B. Lopende projecten worden opgevolgd binnen het team. Op DR is beslist om een tijdelijke aanwerving te doen (tot 31/12/2024) zodat opstart van de nieuwe projecten beter kan verlopen	Kleine afwijking	Nieuwe initiatieven hebben vertraging opgelopen door de afwezigheid van Els B. Lopende projecten worden opgevolgd door het team. Op 15/01/2024 start de tijdelijke aanwerving effectief om het plan (en de nieuwe projecten) beter op gang te trekken
SD 2: Ecosysteemdiensten benutten om klimaatverandering en milieu-uitdagingen aan te pakken en een sterk plattelandsbeleid									
OD 2.1 Klimaat									

PPR-2.11	Uitrol nieuwe steunmaatregel opstart- en omschakeling naar duurzame verdienmodellen	Uitvoering van het GLB strategisch plan 2023-2027	Michael Van Zeebroeck, Thomas Lauwers	Eerste oproep eind 2023 of begin 2024 georganiseerd	Uitwerken OBVR ver gevorderd stadium. Inschatting OBVR in procedure in mei. Beslist dat niet gewerkt wordt met oproep MB's. Gestart met uitwerken aanvraagformulier en scorerooster	Het BVR werd op 14 juli principeel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Naar verwachting zal het BVR in september definitief goedgekeurd worden.	Het BVR wordt op 6/10/2023 definitief goedgekeurd. Op 1 november gaat de aanvraagperiode open die loopt tot 31 januari	Op schema	Webinar op 21/11 werd door 70-tal deelnemers bijgewoond. Aanvraagperiode staat open vanaf 1/1/2023 tem 31/12/2024.
OD 2.2 Water									
PPR-2.21	Opvolging goedgekeurde projecten Blue deal	Verschillende projecten/investeringen werden in kader van de Blue Deal en het lanceplan Vlaamse Veerkracht opgezet ter verduurzaming van de Vlaamse land- en tuinbouw. Met de Blue Deal verhoogt de Vlaamse Regering haar inspanningen in de strijd tegen droogte en waterschaarste. Met deze deal wil ze de droogteproblematiek op een structurele manier aanpakken, met een verhoogde inzet van middelen en juiste instrumenten, met betrokkenheid van de industrie en de landbouwers als deel van de oplossing en met een duidelijke voorbeeldrol voor de Vlaamse en andere overheden. De Vlaamse landbouwsector ondervindt rechtstreeks de negatieve gevolgen van waterschaarste en droogte. Onze watervoorraden staan onder druk en door klimaatverandering zal de waterbehoefte van de landbouw verder toenemen. Inzetten op het gebruik van alternatieve waterbronnen kan de Vlaamse land- en tuinbouw helpen om te voorzien in de toenemende watervraag. Bovendien zorgt het gebruik van alternatieve waterbronnen ervoor dat de druk op het watersysteem afneemt, bijvoorbeeld door een verminderde afhankelijkheid van grondwater.	Marie Verhassel	<p>Middelen investeringslijn VV 028 Droogteresistente teelten: Projectoproep Eiwitstrategie- - opvolging en uitbetaling van projecten - info delen o.a. via netwerkevent eiwitwen op 24 april 2023</p> <p>Gezamenlijk subsidieproject praktijkcentra plantaardige centra 'Klimaatrobuuste landbouw': Verdere uitvoering van het project: •bestaande teelten 'future proof' maken:</p> <p>•nieuwe teelten gewapend voor de toekomst:</p> <p>•intensieve teelten: minder input, meer circulair:</p> <p>•duurzaam telen via beter bodembeheer:</p> <p>•Klimaatgerelateerde plaagverschuivingen:</p> <p>•Communicatie van de behaalde resultaten</p> <p>•....</p> <p>Subsidieproject Future Adapt ILVO:</p>	<p>Voor het project BETON-water is het eerste overlegmoment in juni voorzien om de landbouwers verder te informeren en te peilen naar hun wensen en noden. Voor projecten samenwerking en digitalisering (1) en eiwitstrategie (7) zijn de eerste betaalaanvragen doorgestuurd voor controle aan RSM. Eerst betalingen zullen in Q2 gebeuren.</p> <p>FUTURE ADAPT (ILVO) "In het algemeen verloopt het project zoals verwacht en belangrijke mijlpalen zijn reeds behaald. In de periode Jan-april 2023 lag de focus op de installatie van de regenkapten, het ERT-systeem (Electric Resistivity Tomography) en de ontwikkeling van dataprocesing pipelines. Er is ook een communicatiestrategie ontworpen."</p> <p>KLIAMAATROBUUSTE LANDBOUW (IPCS): "Het project loopt verder grotendeels op schema. Er worden momenteel heel wat nieuwe proeven voor 2023 opgezet bij alle deelnemende praktijkcentra. De eerste maanden lag de focus op het tussentijds verslag, dat werd afgewerkt in aanloop van de stuurgroepvergadering op 21 maart. Er werden een honderdtal proeven over 2022 gerapporteerd en gebundeld in een verslag van 160 pagina's. Dit werd intussen overgemaakt aan het Departement L&V. Daarnaast werd per werkpakket een overleg georganiseerd om de stand van de lopende (eventueel meerkarrel)</p>	<p>Voor de projecten eiwitwen: 1) netwerkevent op 24/04/2023 met kennisuitwisseling, matchmaking, oplijsten knelpunten voor eiwittransitie. 2) Bijna alle projecten dienden een tussentijdse betalingsaanvraag in. Flow voor controle en uitbetaling verbeterd. Samenwerking met RSM geoptimaliseerd. 3) Blijvende vraag naar nieuwe call eiwitwen. Voor de projecten 'BETON-water' en 'Stockage en optimaal hergebruik van gezuiverd afvalwater van een groente verwerkend bedrijf voor zowel intern gebruik als het ter beschikking stellen aan landbouwers' is het eerste overlegmoment doorgegaan in juni met de landbouwers om hen te informeren en te peilen naar hun wensen en noden. Vanuit de landbouwers was er concrete interesse in de projecten en op basis hiervan kan het verdere projectontwerp uitgewerkt worden.</p> <p>V029 groene investeringen werden in 2022 zowel bij PI en NPI alle watergerelateerd investeringen met Blue Deal middelen vastgelegd voor het volledige budget. Deze investeringen worden nu uitgevoerd en na goedkeuring uitbetaald.</p> <p>V030 Project gefinancierd met restbudget (WAVE, Soilstruct en Klimrek-TI) lopen verder. De projecten WAVE en soilstruct dienden een eerste betalingsaanvraag in.</p> <p>Voor het Relance project. Tijdens de gebruikersgroep vergadering op 21/3/2023 werden de proeven voor de zomer voorgesteld. De taak 1.3 werd niet in het</p>	Eiwitwen: betalingsaanvragen en uitbetalingen lopen. Projecten worden inhoudelijk opgevolgd en teruggekoppeld naar opvolging actieplan eiwitwen. We linken ook de output van sommige projecten naar de open food conference. Voor VV029 groene investering, blijft zelfde status Q2 doorlopen.VV030 Project gefinancierd met restbudget (WAVE, Soilstruct, en Klimrek-TI) lopen verder. Voor de projecten 'BETON-water' en 'Stockage en optimaal hergebruik van gezuiverd afvalwater van een groente verwerkend bedrijf voor zowel intern gebruik als het ter beschikking stellen aan landbouwers' zijn de partners de info uit de overlegmomenten aan het verwerken om zo het projectontwerp verder vorm te geven.	Op schema	<p>VV030 Project gefinancierd met restbudget (WAVE, Soilstruct en Klimrek-TI) lopen verder. Voor het project Klimrek-T werd een nota tot wijziging kpi's ingediend.</p> <p>Overheidsopdracht: studie naar "groenblauwe business modellen voor landbouwers" (100.00euro voorzien): Onderzoeksrapport werd ingediend. Opdracht werd verlengd tot 9 februari 2024 wegens opmerkingen van de opdrachtgever die verwerkt moeten worden."</p> <p>Eiwitwen: de meeste projecten zitten op schema qua uitvoering. Financiële opvolging verliep moeilijk door het uitbesteden van de opdracht en deadlines die door RSM niet werden gerespecteerd en niet altijd accurate rapporten. Twee projecten zijn reeds afgerond en hebben een mooi eindverzet gerealiseerd. Op de open food conference zetten we weer een aantal eiwitprojecten in de kijker. Deze call wordt door de eiwitstuurgroep en breder gepercipieerd als game-changing omdat de focus ligt op ketensamenwerking. Het project Agrafresh stond de afgelopen tijd wat onhold. De voornaamste reden is dat door de verminderde subsidie wordt bekeken</p>
PPR-2.31	Uitrol actieplan 'Voedselverlies en biomassa(rest)stromen circulair 2021-2025' door OVAM en Dept. LV	<p>De Vlaamse Regering keurde op 23 april 2021 het Actieplan voedselverlies en biomassa 2021-2025 goed. Voor de kringloop voedselverlies (1 vd 3 delen van het plan) staan OVAM en Dep LV samen in voor de coördinatie.</p> <p>Dit actieplan is voor het luik voedselverlies een vervolg op de Ketenroadmap Voedselverlies 2015-2020. Samen met alle betrokken actoren willen we werk maken van een circulaire toekomst voor voedselverlies en biomassa.</p> <p>Het actieplan is ook opgenomen als één van de voedselwerken in het kader van de voedselstrategie. https://lv.vlaanderen.be/beleid/go4food-vlaamse-voedselstrategie/voedselwerken</p>	Kris Roels en Tom Van Bogaert	Uitvoering van de acties uit het actieplan, behalen van de geformuleerde ambitie, goede afstemming en coördinatie van de werkzaamheden, goede betrokkenheid van relevante stakeholders	<p>In het eerste kwartaal van 2023 hebben OVAM en Departement LV volop gewerkt aan twee rapporten: een monitor om de hoeveelheden en bestemmingen van voedselverliezen en nevenstromen in de verschillende schakels van de keten in kaart te brengen, en een voortgangsrapport om een stand van zaken te geven van de acties uit het actieplan, die de partners uit agrovoedingsketen, onderzoek en beleid ondernemen. Een draftversie is voorgesteld op het Platform Voedselverlies op 7 maart. De publicatie is voorzien voor week van 8 mei. Er wordt ook nog gewerkt aan een nieuwe volwaardige gemeenschappelijke website rond het thema, de kostwinners.be, waarachter alle partners van het actieplan zich kunnen scharen. Op 12 mei organiseert FoodWIN in Brussel het jaarlijkse Food Waste Fest, met focus op voedselverlies bij de consument. Departement LV zorgt, voor logistieke ondersteuning. De negen geselecteerde projecten van oproep van Vlaanderen Circulair rond circulaire voedselketen zijn in uitvoering en worden opgevolgd.</p>	De monitor voedselverlies over het jaar 2020 is op 1 juni bij OVAM verschenen, samen met het eerste voortgangsrapport over het actieplan voedselverlies 2021-2025. De partners binnen overheid, onderzoek en keten zijn samengekomen op een stuurgroepvergadering op 13 juni. De volwaardige partnerschapswebiste rond voedselverlies, kostwinners.be, is op 22 juni online gegaan. In de toekomst wordt wie voedselverlies.be bezoekt, automatisch doorverwezen naar deze nieuwe gebruiksvriendelijke en aantrekkelijke website, waarmee we de verschillende doelgroepen willen bereiken. Samen met communicatiepartner Wunderman is een communicatieactie in voorbereiding voor de internationale dag tegen voedselverlies (29/9), de lancering van een receptgenerator met overgebleven ingrediënten via ChatGpt (Wat-je-nog-liggen-had-GPT).	Op de internationale dag tegen voedselverlies (29/9) heeft OVAM, in naam van De Kostwinners, gecommuniceerd over een receptgenerator met overgebleven ingrediënten via ChatGpt (Wat-je-nog-liggen-had-GPT). Dat heeft het thema mee onder de aandacht gebracht. Parlementaire en kabinetsvragen over voortgang van actieplan en monitor beantwoorden we, in samenspraak met OVAM. Er is een nieuwe platformvergadering gepland op 28 november 2023 om alle partners weer aan tafel te brengen.	Op schema	LV blijft als medecoördinator van het actieplan voedselverlies (samen met OVAM) inzetten op het thema en werkt met de partners uit keten, onderzoek en beleid samen om stappen vooruit te zetten in preventie van voedselverlies en betere valorisatie van voedselreststromen. Dat leidde in 2023 tot de publicatie van een monitor en een voortgangsrapport en tot communicatieacties onder de nieuwe noemer De Kostwinners. Het werk gaat ook in 2024 verder.

PPR-232	Opvolging EU-bespreking van de Soil Health Law	De Europese Soil Health Law is een initiatief dat kadert binnen de EU Soil Strategy for 2030 en wenst de bodem het zelfde juridisch statuut en bescherming te geven als water, lucht en de mariene omgeving. Het voorstel van de EU COM wordt in het 2e kwartaal van 2023 verwacht, en zal nadien het Europees besprekingsproces volgen. Dit proces wordt op Belgisch en Vlaams niveau opgevolgd via de CCM en SOIA-netwerken.	Griet Baert	De EU COM zal (vermoedelijk) op 7/6/23 haar voorstel voor het wetgevende initiatief publiceren. Nadien zal deze besproken worden in de gekende kanalen. Vanuit het Departement Landbouw en Visserij dienen we er over te waken dat onze eigen standpunten voldoende meegenomen worden in de Vlaamse en Belgische standpuntvorming om zo mee te wegen op het beslissingsproces.	Het voorstel van de EU COM werd nog niet gelanceerd. Geen concrete opvolging noodzakelijk.	Het voorstel van de EU COM werd op 05/07/23 gepubliceerd. Vlaamse en Belgische standpuntvorming is voorzien voor Q3.	Er is nog geen standpuntvorming voorzien door Vlaanderen België. Er is wel reeds een Verslag Raad van EU ministers van Landbouw van 18 september 2023 met daarin algemene opmerkingen en vragen bij de wet. Idem bij Verslag Speciaal Comité Landbouw (CSA) op 11 september 2023.	kleine afwijking	de standpuntvorming voorzien voor Vlaanderen/België is nog steeds bezig en zou in het voorjaar 2024 klaar moeten zijn.
OD 2.4 Emissies									
PPR-241	Bijdragen aan de realisatie van een definitieve PAS, onder meer via de transitie-manager en het verlenen van medewerking aan de intendant voor het Turnhouts Vennengebied	Na de CN Pas moet de definitieve Programmatorische Aanpak Stikstof uitgerold worden bij de veehouders in Vlaanderen. Dep LV heeft hierbij verschillende deelopdrachten - zorgen dat veehouders weten wat er moet gebeuren, hoe dit moet gebeuren en wat hun persoonlijke rechten en plichten zijn. - naargelang de persoonlijke situatie (piekbelasters, oranje bedrijf of onder de generieke maatregelen) is er verschillende input nodig. - Voor het Turnhouts Vennengebied is er nog een andere strategie die wordt geïnitieerd door de intendant TVG. In het TVG zal er naast een focus op stikstof ook een focus liggen op water en bemesting. Aan de hand van een ecohydrologische studie wordt de impact van landbouwwater op het vennengebied in kaart gebracht en zal er een gebied met aangepaste bemestingsnormen afgebakend en gedefinieerd worden.	Ricky Focke en Sam Van Vlierberghe	Voor Vlaanderen : Veehouders weten tijdig en correct aan welke voorwaarden ze moeten voldoen. Veehouders weten waar en welke soorten ondersteuning ze kunnen krijgen bij welke instanties. Veehouders krijgen inspiratie naar transitie mogelijkheden, die door specialisten kunnen worden uitgewerkt. Intern organiseren dat alle betrokken ambtenaren kennis delen en overzichtelijk houden voor eindverantwoordelijke, die kijkt naar alle belangen van alle afdelingen. Intern weten de ambtenaren wat er gaat gebeuren; duidelijk en concreet met aandacht voor de veiligheid van de doelgroep, zichzelf en de organisatie. Voor TVG: In het TVG is aanvullend maatwerk nodig met het oog op een gunstige passende beoordeling van het emissie-reductieplan van het definitieve PAS. Om alles te realiseren zullen de openstaande doelen voor habitats 310 en 3130 gealloceerd moeten worden (al zullen ook alle andere openstaande doelen gealloceerd moeten worden). Verder dient er een bijkomende emissiereductie van 100 ton N ₂ O gerealiseerd te worden.	Voor TVG: In de beslissing van de Vlaamse regering omtrent de D-PAS heeft het departement LV (samen met INBO en ILVO) een duidelijke taakstelling gekregen rond de aangepaste bemesting in de intrekgebieden van de 3110 en 3130 en het volledige SBZH. Hoeveel er nog bemest mag worden is op dit moment nog niet duidelijk. Er wordt gewerkt aan een plan van aanpak, inclusief individuele bedrijfsbegeleiding. De eerste resultaten van de ecohydrologische studie worden weldra verwacht, waardoor er stappen gezet kunnen worden naar allocatie.	Voor TVG: In de beslissing van de Vlaamse regering omtrent de D-PAS heeft het departement LV (samen met INBO en ILVO) een duidelijke taakstelling gekregen rond de aangepaste bemesting in de intrekgebieden van de 3110 en 3130 en het volledige SBZH. Hoeveel er nog bemest mag worden is op dit moment nog niet duidelijk. Er wordt gewerkt aan een plan van aanpak, inclusief individuele bedrijfsbegeleiding. De eerste resultaten van de ecohydrologische studie worden weldra verwacht, waardoor er grote stukken ook aangeduid zullen worden als intrekgebied van de habitats 3110-3130.	Voor TVG: In de beslissing van de Vlaamse regering omtrent de D-PAS heeft het departement LV (samen met INBO en ILVO) een duidelijke taakstelling gekregen rond de aangepaste bemesting in de intrekgebieden van de 3110 en 3130 en het volledige SBZH. Hoeveel er nog bemest mag worden is op dit moment nog niet duidelijk. Er wordt gewerkt aan een plan van aanpak, inclusief individuele bedrijfsbegeleiding. De concrete uitwerking hiervan loopt. De aanpak van de interdisciplinaire werkgroep PAS zal er naar de toekomst anders uit zien. Er zal gewerkt worden met een gebiedsregisseur. De details en afspraken moeten nog gemaakt worden. Op dit moment hebben we nog geen zicht op de finale samenstelling en werking.	Op schema	Voor TVG: In de beslissing van de Vlaamse regering omtrent de D-PAS heeft het departement LV (samen met INBO en ILVO) een duidelijke taakstelling gekregen rond de aangepaste bemesting in de intrekgebieden van de 3110 en 3130 en het volledige SBZH. Hoeveel er nog bemest mag worden is op dit moment nog niet duidelijk. Er wordt gewerkt aan een plan van aanpak, inclusief individuele bedrijfsbegeleiding. De concrete uitwerking hiervan loopt. De aanpak van de interdisciplinaire werkgroep PAS zal er naar de toekomst anders uit zien. Er zal gewerkt worden met een gebiedsregisseur. De details en afspraken moeten nog gemaakt worden. Op dit moment hebben we wel zicht op het voorstel vanuit de intendant/VLM, maar nog geen zicht op de finale samenstelling en werking.
PPR-242	Deelname aan overleg met VLM over MAP7	Om de vier jaar moet een nieuwe mestactieprogramma geschreven worden waarin doelstellingen inzake waterkwaliteit worden opgenomen en maatregelen om die doelstellingen te bereiken. MAP6 liep van 2019-2022. In principe moest MAP7 starten op 1/1/2023. Eind 2022 is een non paper over MAP7 verspreid vanuit VLM en kabinet van minister Demir die op heel veel protest kon rekenen. Naar aanleiding van dat protest is een overlegstructuur opgericht met alle belanghebbenden (landbouworganisaties, natuur- en milieuorganisaties, verwerkende industrie, VLM, VMM, Departement Landbouw en Visserij, drinkwatermaatschappijen...). Het is de bedoeling dat in de schoot van dat overleg een nieuw voorstel tot MAP7 opgemaakt wordt. In eerste instantie zullen landbouw- en milieu- en natuurorganisaties bilateraal overleggen, later wordt er opnieuw plenair gediscussieerd over voorstellen en maatregelen. Vanuit het Departement Landbouw en Visserij werd reeds een nota met speerpunten voor het toekomstige mestbeleid geschreven en verstuurd. Deelname aan overleg zal in 2023 zeker noodzakelijk zijn.	Bram Van Nevel	In 2023 zal intensief overleg worden met VLM en met alle andere stakeholders over MAP7. Vanuit het Departement Landbouw en Visserij willen we constructief meedenken en mee onderhandelen over maatregelen binnen MAP7 en de manier waarop ze in verschillende gebieden geïmplementeerd moeten worden. Hiertoe houden we steeds voor ogen dat de landbouwer keuzevrijheid moet hebben en dat maatregelen om het milieu te verbeteren steeds samen bekeken worden met de economische en sociale realiteit op de landbouwbedrijven.	In het de eerste maanden van 2023 is er veel overleg geweest over MAP7 tussen de landbouworganisaties en de natuur- en milieuorganisaties. De verschillende overheden waren hier niet bij betrokken. Op 7 maart 2023 zijn de landbouworganisaties en de natuur- en milieuorganisaties tot een akkoord gekomen en op 14 april 2023 is de compromistekst naar de Europese Commissie vertrokken. Als Departement Landbouw en Visserij hebben we aan de onderhandelende partijen onze visie over MAP7 meegegeven aan de hand van onze speerpuntennota. Bij vragen over de link tussen het MAP en het GLB (bodempaspoort, bufferstroken, ecoregelingen...) hebben we steeds de nodige duiding en info verstrekt. Er is een opvolgingsorgaan in het leven geroepen dat het mestbeleid van dichtbij zal opvolgen. Het Departement Landbouw en Visserij zal zijn zetelen en de eerste vergadering gaat door op 4 mei 2023. We zullen daar een toelichting geven over de bufferstroken (link tussen MAP- bufferstroken en ecoregelingen).	In het tweede kwartaal van 2023 is intensief overleg geweest over MAP7. Alle stakeholders zitten aan tafel binnen het 'opvolgingsorgaan' dat wordt voorgezeten door het Kabinet Omgeving. Om de 2 weken komt het opvolgingsorgaan samen met het oog op het realiseren van een MAP7 tegen het einde van 2023. Op vraag van de vergadering heeft het Departement Landbouw en Visserij een ecoregeling uitgewerkt die toegepast zou kunnen worden op de bufferstroken die verplicht aangelegd zullen moeten worden binnen MAP7 (mits aan de voorwaarden van de ecoregeling voldaan is). Op 21/8/23 is deze ecoregeling zo goed als klaar maar nog niet voorgesteld aan de vergadering. In het tweede kwartaal van 2023 werd het Vlaamse Gewest veroordeeld door de rechtbank omdat de waterkwaliteit nog steeds niet in lijn is met de Europese doelstellingen - na veel overleg is beslist dat MAP7 een antwoord zal zijn op dit vonnis en dat er dus geen extra of versnelde maatregelen zullen doorgevoerd worden zoals initieel voorgesteld door Kabinet Omgeving)	Ook in kwartaal 3 kwam het opvolgingsorgaan tweeweekelijks samen. Uit een doorrekening met NEMO van de maatregelen uit het principeakkoord van maart kwam dat deze nog onvoldoende zijn om de doelen te halen. Daarom gingen milieu-, natuur- en landbouworganisaties opnieuw bilateraal aan de slag om auto-executieve maatregelen op te stellen. Ook het voorstel ecoregeling MAP 7 werd voorgesteld. Algemeen werd dit goed ontvangen, maar binnen de werkgroep van deze ecoregeling wordt nog wat extra gefinetuned richting voorwaarden en vergoedingen. Er kwam intussen ook een MROA (met redenen omkleed advies) vanuit de commissie die stelde dat in Vlaanderen sinds 2020 de waterkwaliteit niet verder verbeterd, zelfs achteruitgaat, zonder dat er bijkomende maatregelen werden getroffen. Men geeft Vlaanderen 2-maand de tijd om hierop een antwoord te voorzien. Ook de uitscheidingscijfers voor zoekkoeien en hoogproductieve melkkoeien zouden ook naar boven worden bijgesteld op basis van een studie door IVLO uit 2017. Richting MAP 7 is het studie bureau reeds aan de slag en zal bijgestuurd worden op basis van het richtlijnoverleg plan-MER MAP 7 van 22/09. Men verwacht eind oktober een eerste versie klaar te hebben. Op het overleg van 17/10 worden de eerste teksten besproken met het opvolgingsorgaan. Bens een goedgekeurd plan-MER en een passende beoordeling van ANR kan het openbaar onderzoek	Bij te sturen	In het vierde kwartaal werd het principeakkoord tussen landbouw-, natuur-, en milieuorganisaties van maart 2023 vertaald naar een ontwerpdecreet. MAP 7. Tijdens deze vertaling zorgde de landbouworganisaties opnieuw bilateraal aan de slag om auto-executieve maatregelen op te stellen. Ook het voorstel ecoregeling MAP 7 werd voorgesteld. Algemeen werd dit goed ontvangen, maar binnen de werkgroep van deze ecoregeling wordt nog wat extra gefinetuned richting voorwaarden en vergoedingen. Er kwam intussen ook een MROA (met redenen omkleed advies) vanuit de commissie die stelde dat in Vlaanderen sinds 2020 de waterkwaliteit niet verder verbeterd, zelfs achteruitgaat, zonder dat er bijkomende maatregelen werden getroffen. Men geeft Vlaanderen 2-maand de tijd om hierop een antwoord te voorzien. Ook de uitscheidingscijfers voor zoekkoeien en hoogproductieve melkkoeien zouden ook naar boven worden bijgesteld op basis van een studie door IVLO uit 2017. Richting MAP 7 is het studie bureau reeds aan de slag en zal bijgestuurd worden op basis van het richtlijnoverleg plan-MER MAP 7 van 22/09. Men verwacht eind oktober een eerste versie klaar te hebben. Op het overleg van 17/10 worden de eerste teksten besproken met het opvolgingsorgaan. Bens een goedgekeurd plan-MER en een passende beoordeling van ANR kan het openbaar onderzoek
OD 2.6 Energie									

PPR-2.61	Visienota energietransitie glastuinbouw uitvoeren	Uitbreiding van de doelstellingen van het VEKP 2021-2030 waarbij de reductiedoelstelling voor de broeikasgasemissies op -31,3 % in 2030 voor de land en tuinbouwsector wordt gebracht. De glastuinbouwsector heeft een belangrijke taak bij het verminderen van de energetische emissies door fossiel brandstofgebruik. In 2022 werd een stakeholderoverleg opgestart om te kijken hoe het technologiepad en welke flankerende maatregelen er nodig zijn voor een geslaagde energietransitie. De klimaatdoelstellingen in 2030 en 2050 zijn hierbij richtinggevend	Koen Holmstock	Het project is geslaagd als de glastuinbouwsector het pad inslaat van de voorziene energietransitie in de visienota. Doelstellingen voor 2023 zijn: -afronding van de visienota 'naar een klimaatneutrale glastuinbouw in Vlaanderen' -communicatie van de visienota via website landbouw, vakpers, ... -organisatie van (een) studiedag(en) met de sector -ondersteuning) tot stand komen van onderzoeksprojecten, -vertalen van de visienota naar de VITO-prognosetool om potentiële reducties te meten	•Visienota is afgewerkt en gecommuniceerd naar stakeholders via e-mail en via LinkedIn ook breed. De nota is ook gepubliceerd op de website van landbouw. Moeten we ook nog breder communiceren? (Bart, vandaar dat ik je ook even in Cc zet) - vakbladen? •Studiedag met de sector is doorgegaan op 07/02 met 230 aanwezigen (3/4de tuinders) •Energik = Interreg-project van start gegaan (cofinanciering status?); VLAIO LA project. Opti-Energie goedgekeurd •VITO prognosetool – Met de actualisatie van het VEKP 2021-2030 door de VR in het voorjaar 2023 en specifieke prognoses voor energie voor de land- en tuinbouwsector is gebleken dat de 'integratiemethodiek' van de technologieën voorgesteld in de visienota glastuinbouw een maximale impact op het aardgasverbruik zou hebben, evenals op de financiële ondersteuning tot 2030 die daaraan gekoppeld zou moeten worden. Dit dient verder bekeken te worden.	* Energik project loopt * Contacten gelegd met schermproducent (Phormium) - pijler besparing op te volgen en te bepalen naar verdere acties * VLAIO LA-project. Opti-Energie gaat van start (begin september)	Het project Energik-Interreg welke actiepunten van de visienota opnemen en waarbij de haalbaarheid van nieuwe technologie zoals combinatie van schermen, actieve ontvochtiging en CO2-ontkoppeling is opgestart en de financiering van Energik is deels ingevuld door het d.v. Er ligt ook een verzoek op tafel om voor een specifieke glastuinbouwcluster van 20 ha een rest-CO2-stroom aan te wenden maar ook daar zal een creatieve manier gevonden moeten worden om de financiering van het traject in te vullen. Dit wordt nu verder onderzocht. De schermfabrikanten zijn actief op de markt bezig, getuige daarvan de studiedag 'Glashelder' op 9/11 in Agrotopia. De financiering van de projecten wordt een belangrijke uitdaging.	Op schema	Er lopen nu 3 complementaire meerjarige projecten Opti - energie (LA-Vlaio), Energik-Interreg en Klim-Op (LA-traject) welke actiepunten van de visienota opnemen en waarbij de haalbaarheid van nieuwe technologie zoals combinatie van schermen, actieve ontvochtiging en CO2-ontkoppeling. De financiering van de projecten is niet evident. Dit dient opgevolgd te worden om de ontwikkeling omschreven in de visie niet te hypothekeken. Het aardgas verbruik in de sector is in 2022 gevoelig gedaald agv de energiecrisis en de relatief hoge prijzen voor aardgas. De vraag is of dit samen met de uitfasering van de WKC een blijvende impact gaat hebben op de sector en de meer energie intensieve teelten naar 2030 toe.
SD 3: Onderzoek, innovatie en kennisdoorstroming spelen een sleutelrol									
OD 3.1 Onderzoek									
PPR-3.11	Insteek voor opmaak van strategische onderzoeksagenda's binnen het platform voor landbouw- en voedingsonderzoek	Onder met EU onderzoeksprogramma Horizon Europe, cluster 6 zijn drie partnerschappen prioritair bepaald voor het dePTLV m.n. voedselsystemen, agro-ecologie en data. Deze partnerschappen krijgen Vlaamse steun vanuit VLAIO, FWO of EWI. Het Platform voor landbouw- en voedingsonderzoek geeft input tot de opmaak van de strategische	Isabelle Magnus	Strategische onderzoeksagenda's met aandachtspunten voor onderzoek die voor Vlaanderen relevant zijn met aandacht voor topics waarin de kenniscentra in Vlaanderen expertise hebben.	op schema de onderzoeksagenda's zijn opgemaakt en de calls worden uitgerold. Waar er Vlaamse financiering is, wordt de info van de calls breed gedeeld met geïnteresseerde stakeholders	Onderzoeksagenda agro-ecologie in voorbereiding. Partnerschap data niet goedgekeurd door de Europese Commissie (dus hier zal geen onderzoeksagenda opgemaakt worden). Food => input vanuit FIT4FOOD onderzoeksagenda + aanvullingen vanuit de VL voedselstrategie incl deels	Voor het partnerschap agro-ecologie werd een workshop georganiseerd met stakeholders. Deze output vloeit door naar VLAIO die input kan geven op EU niveau als funding agency voor de Europese call. Op die manier proberen we de Vlaamse onderzoekskneden voldoende kansen te geven in de call.	Gerealiseerd	De partnerschappen zijn goed opgestart en de eerste calls worden uitgerold. De inhoudelijke insteek van de calls werd voorbereid door een brede groep stakeholders.
OD 3.2 Innovatie in land- en tuinbouw									
PPR-3.21	Opstart Vlaams Agricultural Knowledge and Innovation System (AKIS)	Dit project zal uitvoering geven aan de AKIS strategie die onderdeel is van het GLB Strategisch Plan.	Els Lapage	Een optimaal kennis- en innovatiesysteem, waarbij alle actoren in de landbouwsector betrokken zijn, kennis zo goed mogelijk doorstroomt naar de sector/landbouwer en landbouwers getriggert worden om te innoveren, met als uiteindelijk doel duurzame en rendabele bedrijven. * Landbouwers vragen met hun kennisportefeuille vorming en advies aan. * Gesubsidieerde EIP-projecten en VLIF innovatiedossiers waardoor landbouwers en andere actoren van start kunnen gaan met innovatie. * Gesubsidieerde demonstratieprojecten rond bepaalde beleidsrelevante thema's om landbouwers te sensibiliseren duurzame methoden toe te passen. * Gesubsidieerde Jaarprogramma's naschoolse vorming voor uitvoering in 2024. * De gesubsidieerde projecten vullen elkaar aan en versterken elkaar om tot een zo goed mogelijk werkend AKIS te komen met een optimale kennisdoorstroming en innovatieve bedrijven.		- Oproepen demonstratieprojecten, EIP en VLIF Innovatie werden gelanceerd, deadline indiening projectvoorstellen: 15 september. - Principiële goedkeuring BVR AKIS (vorming en advies) verkregen op 14 juli. Ook MB in procedure.		Gerealiseerd	Regelgeving vorming en advies gerealiseerd. Vormingsplannen 2024 goedgekeurd. Kennisportefeuille moet in 2024 zo snel mogelijk ingang vinden. Eerste oproepen demo en EIP afgerond. Projecten nieuw SP starten in 2024.
OD 3.3 Klantgerichte en innovatieve overheid									

PPR-9.3.1	Communicatie nieuw GLB	Dit project draagt bij aan volgende strategische organisatie-doelstellingen: • Communicatiestrategie SD1: Elke collega van het departement weet waar we voor gaan en staan, met onderliggende OD's • Communicatiestrategie SD2: De land- en tuinbouwers, (zee-)visserij en ketenpartners vertrouwen het departement, met onderliggende OD's • Communicatiestrategie SD3: Het brede publiek krijgt correcte informatie over land- en tuinbouw en (zee-)visserij, met onderliggende OD's	Nele Vanslembrouck en Ariane Van den Steen	Dit project bestaat uit meerdere communicatiecampagnes die landbouwers en maatschappij informeren over het nieuwe GLB. Dat nieuwe GLB gaat in op 1 januari 2023 en wordt niet enkel verder op het eerdere Pijler I-verhaal maar ook op Pijler II. Door hier één coherent verhaal van te maken versterken beide pijlers elkaar.	Er werd in de loop van het eerste kwartaal heel wat gecommuniceerd over het nieuwe GLB. Zo waren er GLB-infosessies tijdens Agriflanders, werden GLB-infoschets uitgedeeld tijdens Agriflanders, werden verschillende webinars georganiseerd over het nieuwe GLB, werd gecommuniceerd via de websites, de LV-nieuwsflash, de VRN-nieuwsbrief, de sociale mediakanalen ...	In Q2 werd verder gecommuniceerd over het nieuwe GLB via verschillende kanalen (infosessies, webinars, websites, nieuwsbrieven ...).	In Q3 werd de communicatie over het nieuwe GLB verder gezet. Dit o.a. via de websites, nieuwsbrieven ...	Op schema	Verderzetten communicatie GLB via de gekende kanalen + Agribex in december
SD 4: Een toekomstgerichte zeevisserij- en aquacultuursector met oplossingen voor economische, sociale en ecologische uitdagingen									
OD 4.2 Het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij									
PPR-4.2.1	Uitrol steunmaatregelen ivm Vlaams operationeel Programma EFMZV 2021-2027	De Europese Commissie heeft op 19 december 2022 het Belgisch programma EFMZVA 2021 – 2027 goedgekeurd. Voor het Vlaamse luik van dit programma moeten de nodige acties ondernomen worden om: 1) het wetgevend en operationeel kader klaar te maken voor de indiening, selectie en uitbetaling van projectaanvragen, en: 2) het opzetten van de nodige acties inzake communicatie en zichtbaarheid over het nieuwe programma.	Guy Van Hecke	Het project is geslaagd als er steunaanvragen kunnen worden ingediend en goedgekeurd in de loop van 2023, als projectpromotoren beschikken over de nodige informatie en instructies hiertoe, en als alle opgelegde deadlines op basis van de Gemeenschappelijke Bepalingen Verordening (Ver. EU) 2021/1060) worden gehaald.	Volgende acties werden afgerond met het oog op de opstart van de nieuwe programmeringsperiode: - Het Monitoringcomité (MC) EFMZVA werd opgestart (16/3/2023) en haar huishoudelijk reglement werd goedgekeurd; - De selectiecriteria EFMZVA werden goedgekeurd door het MC, - Er werd een communicatiemedewerker EFMZVA aangesteld. Volgende acties zijn lopende: - Een nieuw digitaal loket voor het indienen en opvolgen van steunaanvragen is in ontwikkeling (PESCA) - Een aangepast Beheers- en Controlesysteem en Compendium zijn in ontwikkeling; - BVR en MB FIVA/EFMZVA: de Vlaamse regering heeft op 10/3/2023 een principiële goedkeuring gegeven; - Opstart CLLD: er wordt in begeleiding van de provincie West-Vlaanderen voorzien; - Protocol BA-GBA: een finale versie is klaar voor ondertekening door de Vlaamse en Waalse vertegenwoordigers; - Website EFMZVA: de tekst voor de nationale website werd overhandigd aan de aangestelde nationale websitebeheerders, de regionale website is continu in ontwikkeling; - Brochure EFMZVA: in opmaak, in afwachting van publicatie BVR en MB FIVA.	Volgende acties werden ondernomen in Q2: - Online publicatie selectiecriteria; - Online publicatie brochure EFMZVA; - Goedkeuring BVR en MB FIVA/EFMZVA op 16/6/2023; - Communicatie opstart EFMZVA via nieuwsbrief eind Juni 2023; - Aankondiging opstart EFMZVA door Minister Crevits op "Vis van het Jaar" 22/6/2023; - Ondertekening protocol BA/GBA tussen Vlaanderen en Wallonië 17/5/2023. Lopende acties: - Een nieuw digitaal loket voor het indienen en opvolgen van steunaanvragen is in ontwikkeling (PESCA) - Een aangepast Beheers- en Controlesysteem en Compendium zijn in ontwikkeling; - Opstart CLLD: er wordt in begeleiding van de provincie West-Vlaanderen voorzien; - Nationale website Europese programma's: tekst EFMZVA aangeleverd, maar timing (19/6/2023) werd door uitvoerders (Waals gewest) niet gehaald; - Adviescommissies aquacultuur en marien milieu: samenstelling lopende; - Evaluatieplan EFMZVA: eerste ontwerp bij FAMEDAT ter visie	Volgende acties werden ondernomen in Q3: - Officiële opening van het loket EFMZVA op 16 juli 2023 - Lancering van 4 oproepen EFMZVA, aangekondigd in september 2023 via een nieuwsflash en publicatie online - Evaluatieplan EFMZVA: workshop met FAMEDAT op 6/9/2023 Lopende acties: - Een nieuw digitaal loket voor het indienen en opvolgen van steunaanvragen is in ontwikkeling (PESCA) - Een aangepast Beheers- en Controlesysteem en Compendium zijn in ontwikkeling; - Opstart CLLD: er wordt in begeleiding van de provincie West-Vlaanderen voorzien; - Nationale website Europese programma's: tekst EFMZVA aangeleverd, maar timing (19/6/2023) werd door uitvoerders (Waals gewest) niet gehaald; - Adviescommissies aquacultuur en marien milieu: samenstelling lopende; - Evaluatieplan EFMZVA: voor te leggen aan het Monitoringcomité EFMZVA ter goedkeuring	Op schema	Het EFMZVA is opgestart, de eerste aanvragen werden ingediend en reeds goedgekeurd in 2023.
OD 4.3 Ondersteuning van de Vlaamse Aquacultuursector									
PPR-4.3.1	Ondersteuning van de werking van het Vlaams aquacultuurplatform	De ondersteuning van de werking van het Vlaams Aquacultuurplatform (VAP) kadert binnen de algemene ondersteuning van de aquacultuur in Vlaanderen, zoals aangekaart in het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering (2019 – 2024), en de specifieke samenwerking met het VAP zoals aangekaart	Camille Daniëls	Het project is geslaagd als: - Het VAP een symposium over actuele onderwerpen met betrekking tot aquacultuur heeft georganiseerd; - De strategische stuurgroep aquacultuur minstens 2x samen gekomen is	Samenkomst SSAQ op 24/1/2023 Samenkomst SSAQ-onderzoek op 27/3/2023 Colruyt-groep (ter vertegenwoordiging COMEOS) is aangesteld om het symposium van 2023 te organiseren	Samenkomst SSAQ op 31/5/2023 Colruyt Group zal het symposium eind oktober 2023 organiseren te Halle	Samenkomst SSAQ op 14/9/2023 Save the date voor het symposium werd uitgestuurd en een ontwerp programma werd opgemaakt: - datum: 20/10/2023 - thema: 'Is er een toekomst voor aquacultuur in Vlaanderen', met een focus op 4 verschillende panels	Op schema	Aquacultuur symposium is doorgedaan op 20/10/23 in Halle bij de Colruyt groep.
OD 4.7 Databeheer als basis									
PPR-4.7.1	Faciliteren data-gebruik en -deling om visserij verder te verduurzamen	Binnen de dienst visserij beschikken we over heel wat data die betrekking heeft op de Belgische vissersvloot. We willen deze data delen met de beleidsmakers, sector, onderzoekers en andere geïnteresseerden. Wanneer we data delen met derden, moeten we er zeker van zijn dat de data betrouwbaar is. Via dit project willen we verder inzetten op datakwaliteit van de visserijdata. Verder zouden we onze data graag voor een breed publiek beschikbaar maken. Een instrument dat hierbij kan helpen, is de	Nick Rau	In 2023 willen we in eerste plaats een verbetering van onze datakwaliteit verwezenlijken. Daarnaast moeten de bestaande indicatoren op de cijferwebsite geoptimaliseerd zijn en volledig up-to-date.	Optimalisatie weesverkoppen (systeem- + procesaanpassing) Aanpassing+ ingebruikname van nieuwe functionaliteit rond opvolging van de vaststellingen. In kaart gebracht belangrijkste knelpunten datakwaliteit.	Wat verdraging opgelopen door het blijven opduiken van data issues, die eerst aangepakt dienen te worden. Bijkomende controles (in Polaris) zijn in gebruik genomen en worden systematisch opgevolgd.	Indicatoren op cijferwebsite werden geactualiseerd.	Kleine afwijking	Er zijn belangrijke stappen gezet om de datakwaliteit te verhogen, zowel binnen de processen als binnen de toepassingen (Polaris en M-Catch). De bestaande indicatoren op de cijferwebsite zijn terug volledig up-to date. In 2024 kan er nog verder worden nagedacht over nieuwe indicatoren.
SD 5: Het Departement Landbouw en Visserij organiseert zich optimaal om de strategische doelstellingen 1 tot en met 4 zo efficiënt mogelijk uit te voeren									
OD 5.1 Communicatie									

PPR-5.1.1	Brieven, mails en formulieren heerlijk helder maken	Dit project draagt bij aan volgende strategische organisatiedoelstellingen: • Communicatiestrategie: OD 1.2: Elke medewerker kent de afspraken rond communicatie en past ze toe.	Nele Vanslembrouck Petra D'Hoker Gert Luybaert	Vanuit het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken kregen we eind 2021 de opdracht om zoveel mogelijk uitgaande Nederlandstalige briefwisseling met een repetitief karakter (dus waar (deels) sjablonen of invulvelden worden gebruikt), te controleren op heerlijk helder taalgebruik. Hiervoor krijgen we tijd tot eind 2023. Dit project werd in 2021 voorgesteld op de Directieraad en in 2021 werd er gestart met een interne inventarisatie. De focus ligt op brieven, mails en rapporten die extern gecommuniceerd worden en waar een zeker herhaald karakter aan zit. Dit kunnen brieven zijn met een tekstvoorstel, maar ook rapporten of overzichten waar enkel een cijfer en een datum aangevuld moeten worden. Deze kunnen via sjablonen verzameld worden of ook automatisch uit toepassingen rollen. De inventarisatie leverde 386 documenten op. Dit cijfer werd doorgegeven aan Team Taaladvies. Hierdoor engageerde het Departement Landbouw en Visserij zich om tegen eind 2023 minstens 75% van dat aantal (dus: 290) aangepast te	Alles taalkundig nagekeken; nu bij lay-out	Wat vertraging qua lay-out, maar vooral omdat er heel wat veranderingsprocessen met impact op documenten op ons afkomen en we zoeken naar de meest efficiënte werkwijze	Zelfs meer dan voorzien gedaan (hangt samen met noodzaak om sjablonen te vernieuwen nav LV Connect)	Op schema	Tegen eind december zal alles (en zelfs meer) in orde zijn zodat we mooi kunnen starten met het agentschap. Natuurlijk is het werken aan heerlijk helder taalgebruik nooit echt afgerond. De dienst communicatie blijft dit in de gaten houden.
OD 5.2 HR en Organisatie									
PPR-5.2.1	Leiderschap	Dit project draagt bij aan volgende strategische organisatiedoelstellingen: • Strategisch plan HR&O: SD 4: We investeren in het departement van de toekomst	Ronny Troch	het departement wil inzetten op een nieuwe leiderschapsmodel aangepast aan de hedendaagse uitdagingen en opportuniteiten. Het departement zal hierbij een eenvormige visie volgen.	De visie is bepaald, de functies, rollen en verantwoordelijkheden liggen vast en ook de vertaling van de visie binnen de afdelingen is vastgelegd. De timing voor de uitrol zal in mei 2023 besproken worden.	De timing is door de Directieraad bepaald. De procedures worden nu via de vooropgestelde timing uitgevoerd, waarbij er gestart wordt met de diensthoofden functies.	De procedures voor de diensthoofden zijn allemaal afgerond of in de laatste fase. De procedures voor de organisatiebrede experts zijn opgestart	Op schema	De procedures voor de diensthoofden zijn allemaal afgerond. De procedures voor de organisatiebrede experts zijn opgestart en deze voor inhoudelijke coördinator zijn ingepland voor de komende jaren.

Vlaanderen
is landbouw & zeevisserij

Ondernemingsplan 2024

Bijlage 2:

PLANNING 2024

AGENTSCHAP
LANDBOUW
& ZEEVISSERIJ

www.vlaanderen.be/landbouw

Ondernemingsplan 2022: Bijlage 2 - Planning 2024

SD 1: Met ondernemerschap en innovatie naar een circulair voedselsysteem						
OD 1.1: Toegang tot grond						
Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Eindresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
PPR-1.1.1	Uitvoering geven aan de gewijzigde pachtwetgeving	Wim Stoop en Emmeline Blondeel	Aanleiding van het project is het gegeven dat het Vlaams Pachtdecreet sinds 13 oktober 2023 eindelijk een feit is en er aan dit decreet uitvoering moet worden gegeven	<ul style="list-style-type: none"> *Als er in het voorjaar van 2024 bij besluit van de Vlaamse Regering uitvoering is gegeven aan het decreet *Als in de loop van 2024 alle door het agentschap op te maken modellen op de website van het agentschap staan en voortdurend worden aangepast aan de praktijk *Als er in 2024 info wordt gegeven over de nieuwe wetgeving, actief via de website en op vraag via LV connect *Als in 2024 het Vlaams Pachtobservatorium operationeel is 	<ul style="list-style-type: none"> * De goedkeuring van het besluit van de Vlaamse Regering op 26 januari 2024. * De wijziging van de samenstelling van de pachtcommissie. * Het effectief samenkomen van het pachtobservatorium 	<p>Er zijn geen risico's, aangezien het besluit van de Vlaamse Regering al een feit is.</p> <p>De medewerking van Landelijk Vlaanderen, KFDN en de landbouworganisaties is essentieel voor de operationalisering van het pachtobservatorium, maar ook daar worden geen problemen verwacht.</p>

OD 1.2: Ondernemerschap en vakmanschap						
Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Eindresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
PPR-1.2.1	uitvoering/ bijsturing steunmaatregelen binnen het Vlaams GLB strategisch plan	Sara Gomand en Luc Uyttewilligen	<p>Het Vlaamse GLB strategisch plan is gestart op 2023. De voorbereidingen, zowel op gebied van beleid, implementatie en IT, zijn gestart in aanloop van dit nieuwe GLB. De wijzigingen en vernieuwingen samen met het grote aantal maatregelen ten opzichte van de voorgaande GLB periode zijn zodanig groot dat er in 2024 verdere uitwerking nodig is naar implementatie en IT ontwikkeling. Daarnaast zijn er ook al wijzigingen aangebracht aan het GLB die zowel beleidsmatig als naar implementatie en IT ontwikkeling inspanningen vragen in 2024. Ook zijn er elementen aanwezig waarvan de invoering later in de GLB periode plaatsvindt.</p> <p>Al deze zaken samen maken dat de verdere implementatie van alle steunmaatregelen zeer omvangrijke inspanningen vraagt naar implementatie. Daarenboven zijn er ook recent boerenprotesten geweest. Naar aanleiding hiervan worden vereenvoudigingen gezocht binnen het GLB. Een eerste vereenvoudiging voor 2024 is al gekend, namelijk een afwijking van GLMC 8 waarvoor landbouwers niet productief areaal dienen aan te leggen. Ook deze oefening zal de nodige aandacht en tijd vragen naar beleid, implementatie en uitrol van de genomen maatregelen. Ook roept nieuw beleid veel vragen op bij landbouwers. Het beantwoorden van deze vragen maakt ook een belangrijk deel uit van de uitrol van de diverse steunmaatregelen. Voldoende communicatie over verplichtingen en mogelijkheden naar landbouwer hoort ook tot het implementatieproces.</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Succesvolle verzamelaanvraagcampagne * Vlotte aanvragen van de niet-GBCS maatregelen * Voldoende succes van de vrijwillige maatregelen * Tijdsige betalingen * Realiseren van vereenvoudigingen voor landbouwer en administratie 	<ul style="list-style-type: none"> * Goedkeuring regelgeving * Openzetten van de verzamelaanvraag/ VLIF aanvraagstelsel/ aanvraagssystemen van andere niet-GBCS maatregelen * Communicatie over de maatregelen * Afronding controles * Uitvoeren van de betalingen 	<ul style="list-style-type: none"> * Tijdsige communicatie * Werkdruk: groot aantal nieuwe maatregelen vergt veel meer tijd en inspanningen naar IT aansturing en ontwikkeling, regelgeving, infofiches, communicatie, en controles, zonder extra personeel. * Gaan landbouwers zoveel veranderingen kunnen verwerken tijdig om voor 2024 voldoende opname te hebben van de ecoregelingen? * Gaan landbouwers niet afhaken op de hogere eisen binnen de conditionaliteit? * Zullen we slagen in bijkomende vereenvoudigingen zowel naar landbouwer als naar administratie gezien dit in het verleden ook niet steeds gelukt is.
PPR-1.2.2	Maximaal communiceren/informeren om landbouwers wegwijs te maken in de brede GLB-waaiër	Ariane Van Den Steen	Binnen het GLB bestaan heel wat subsidiemogelijkheden, voornamelijk voor landbouwers. Om hen op de hoogte te brengen van deze verschillende mogelijkheden, en de bijhorende voorwaarden, moet sterk worden ingezet op communicatie over de verschillende GLB-maatregelen.	Het doel van het project in 2024 is landbouwers maximaal te informeren en aan te zetten om in te tekenen op maatregelen waarvoor zij in aanmerking komen.	De verzamelaanvraag zal een duidelijke indicatie geven van de steun die wordt aangevraagd voor GBCS-maatregelen. Communicatie in 2024 kan ook invloed hebben op de verzamelaanvraag in 2025. Voor maatregelen waarvoor steun op een ander moment moet worden aangevraagd, moet de communicatie ook afgestemd worden op het moment van deze steunaanvraag.	<ul style="list-style-type: none"> *Er kan volop gecommuniceerd worden, maar uiteindelijk is het de landbouwer die de steun moet aanvragen. Gezien de actualiteit weten we meer dan ooit dat dit niet altijd voor iedereen even aantrekkelijk is, door de extra regels en voorwaarden die met een steunaanvraag gepaard gaan, bovenop de bestaande verplichtingen en administratie. *De landbouwers moeten de info effectief ontvangen, en duidelijk weten of dit voor hen interessant is. *VRN/dienst communicatie is afhankelijk van de input van de beheersdiensten. Deze zijn dus cruciaal om de juiste communicatieacties op te zetten.

PPR-1.2.3	Organisatie "Symposium of the Future of Agriculture in the EU" (BE voorzitterschap EU)	Alice Dewaele	Het Symposium over de Toekomst van de Landbouw in de EU werd opgestart/georganiseerd in kader van het BE EU VZP. Tijdens dit voorzitterschap zal België onder andere focussen op thema's, zoals het waarborgen van voedselzekerheid, strategische voedselautonomie, het verbeteren van duurzaamheid van voedselproductie en -consumptie, en daarbij streven naar een holistische aanpak voor deze uitdagingen. In dit verband organiseert de Vlaamse overheid, dat naast landbouw ook visserij en voedsel als bevoegdheden heeft, een Symposium over de Toekomst van de Landbouw in de EU. Het symposium zal plaats vinden op 1 februari 2024, in Gent. De organisatie van dit symposium behoort niet tot de formele/officialle verplichtingen waartoe voorzitterschappen van de Europese Unie gebonden zijn, maar betreft een facultatief side-event dat opgenomen is in het voorzitterschapsprogramma.	Het symposium heeft tot doel om voraanstaande experts, beleidmakers, vertegenwoordigers van de volledige agrovoedingsindustrie bedrijfsleiders en onderzoekers van de ganse Europese Unie en ook enkele genodigden uit derde landen, samen te brengen. Aan de hand van keynotes, paneldiscussies, interactieve sessies en mogelijkheden tot kennisdeling, willen we innovatieve strategieën en technologische vooruitgang en beleidskaders verkennen, om zo te komen tot een welvarende, duurzame en veerkrachtige landbouwsector in de Europese Unie op korte en lange termijn. Alle inzichten en kennisdeling die tijdens het Symposium aan bod zijn gekomen via een eindverslag en het delen van de presentaties aan het bredere publiek te kunnen presenteren. Verder aan de slag gaan met alle verschillende thema's die aan bod zijn gekomen.		
PPR-1.2.4	Uitrol van de maatregel kennisportefeuille	Maxim Bolle	In het kader van het nieuwe GLB werd voor de interventie 'vraaggestuurde vorming en advies' de maatregel 'kennisportefeuille' ontwikkeld.	De maatregel operationeel krijgen op e-loket waardoor dienstverleners (adviesdiensten en vormingscentra) de mogelijkheid hebben om advies- en vormingsvoorstellen op te laden en landbouwer ook gebruik kunnen maken van hun kennisportefeuille.	1)Openstellen e-loket voor vormingscentra en adviesdiensten 2)Openstellen e-loket voor landbouwers ikv vormings- en/of adviesaanvraag 3)Indienen betalingsaanvraag op e-loket openstellen voor landbouwers 4)Uitbetaling subsidiedossiers uitvoeren	* Voldoende arbeidskracht binnen de dienst om de maatregel te kunnen opstarten en deze daarna ook operationeel te houden zodat het hele proces (van aanvraag t.e.m. uitbetaling) vlot kan verlopen. * Ondersteuning op IT-vlak om de uitrol op e-loket te faciliteren en waar nodig problemen op te lossen of extra functionaliteiten te voorzien die essentieel zijn voor een vlotte uitvoering van de maatregel

OD 1.3: Weerbaarheid

Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Eindresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
PPR-1.3.1	Uitrol Vlaams Agricultural Knowledge and Innovation System (AKIS)	Els Lapage	AKIS-strategie in hoofdstuk 8 van het Vlaams GLB Strategisch Plan	Goed functionerende IT-toepassingen voor vorming en advies en betere integratie van adviseurs in AKIS + selectie van demonstratieprojecten, EIP-projecten en VLIIF-innovatieprojecten ter ondersteuning van het GLB Strategisch Plan	* Invoeren van nieuwe e-loket toepassing vormingsplannen * Lancering Kennisportefeuille * Digitaal registratiesysteem aanwezigheden op vormingsactiviteiten * Lancering oproepen Europese Innovatiepartnerschappen, demonstratieprojecten en VLIIF Innovatie * Lancering oproep vormingsplannen * Selectie projecten Europese Innovatiepartnerschappen, demonstratieprojecten en VLIIF Innovatie * Selectie vormingsplannen	* Voldoende interesse van adviesdiensten en vormingscentra om zich te registreren voor deelname aan Kennisportefeuille * Voldoende interesse van landbouwers om budget beschikbaar in Kennisportefeuille te besteden aan vorming en advies * Adviseurs die tijd vrijmaken voor beter integratie in AKIS
PPR-1.3.2	Evaluatie van de brede weersverzekering	Katrien Nijs	Bij de goedkeuring van de betreffende regelgeving in 2019 werd voorzien dat in 2025 een evaluatie zou plaatsvinden. De subsidieregeling zelf is voorzien tot en met 2026. Met het oog op de verkiezingen in 2024, wordt deze voorziene evaluatie iets vervroegd, zodat de resultaten in 2024 beschikbaar zijn en kunnen gebruikt worden .ter advisering van de volgende regering. De volgende vragen worden onderzocht: Is de BWV met premiesubsidie in de periode 2020-2023 een doelmatig en doeltreffend instrument geweest om (op termijn) voor verzekeren en verzekeraars een aantrekkelijke en marktconforme verzekeringsmogelijkheid te realiseren (waarbij geen financiële ondersteuning van de overheid meer noodzakelijk is) ? Zijn de overheidsuitgaven in de periode 2020-2023 met de de gesubsidieerde BWV beter beheersbaar geweest, dan in de situatie dat er geen BWV zou zijn geweest?	Eindrapport met aanbevelingen tot bijsturing/aanpassing van de bestaande subsidieregeling brede weersverzekering.	Analyse beschikbare cijfers BWV Analyse gegevens RF (in zoverre beschikbaar), GMO en VLIIF Bondige literatuurstudie Bevraging/diepte-interviews met verzekeraars en landbouworganisaties Bevraging collega's RF	Beschikbaarheid van data Bereidheid tot meewerken bij alle betrokkenen

OD 1.4: Samenwerking

Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Eindresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
--------	--------------	----------------	----------------------	-------------------------	------------------	--------------------------------------

PPR-1.4.1	Uitrol Vlaamse Voedselstrategie ism voedselcoalitie (GO4FOOD trajecten)	Ellen Maertens	<p>In 2022 werd de Vlaamse voedselstrategie gelanceerd, waarin met een brede groep stakeholders doelstellingen en werkpaden werden uitgewerkt om ons voedselsysteem van de toekomst vorm te geven. Daarbij werden 11 deals geformuleerd; hefboomacties die inzetten op thema's die uit het stakeholdertraject naar boven kwamen als prioritair. Voor sommige van die deals werden in 2023 al trekkers gevonden en werden er ook al verschillende acties ondernomen. Andere lagen dan weer eerder stil of kwamen moeilijk van de grond. Om ook die deals te laten opstarten, werd er een overheidsopdracht uitgeschreven om die beginfase te faciliteren. De opdracht werd gegund aan het adviesbureau Möbius. Nu, in 2024, zullen de trekkers door hen ondersteund worden om de scope, doelstellingen en engagementen van hun deals scherp te krijgen. Daarnaast zal getracht worden het Vlaams netwerk voedselbeleid terug meer samen te laten komen om beleidsoverschrijdende samenwerkingen rond voedsel vorm te doen krijgen. De voedselcoalitie zal verder op de hoogte gehouden worden van de voortgang van de deals en de werking van de voedselstrategie, en blijft fungeren als belangrijke maatschappelijke toetssteen.</p>	<p>* De deals die door Möbius begeleid worden hebben de verkenningfase kunnen afronden door tot een afgewerkte fiche te komen met scope, doelstellingen en engagementen. De timing van die verkenningfase moet nog voor elke deal vastgelegd worden in overleg met de trekkers en de werkgroep, dus het kan zijn dat dit voor sommige deals niet afgerond zal zijn in 2024.</p> <p>* Beter bekendheid van de voedselstrategie intern en betrekken van collega's bij de uitvoering ervan.</p> <p>* Terug nauwere samenwerking met het netwerk voedselbeleid.</p> <p>* Duidelijke rol voor de voedselcoalitie en regelmatige samenkomsten.</p> <p>* Voedsel als beleidsthema in het regeerakkoord/de beleidsnota's krijgen.</p> <p>* Uitwisseling, afstemming en samenwerking tussen de deals.</p>	<p>Mijlpalen:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Afgewerkte fiches van deals met scope, doelstellingen, engagementen, ... -Voedsel opgenomen in het regeerakkoord/de beleidsnota's <p>Tussentijdse resultaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Vastgelegde data en werkvorm voor de intervisiemomenten -Succesvolle workshops en meetings voor het uitwerken van de deals -Constructieve meetings van netwerk voedselbeleid en de voedselcoalitie -Uitgewerkt opvolgingsdocument en werkwijze zodat de evaluatie van de deals gestroomlijnd kan verlopen. 	<p>Risico's:</p> <ul style="list-style-type: none"> -De onvoorspelbaarheid van de verkiezingsuitslag en de beleidsprioriteiten van de nieuwe regering. -Verliezen van stakeholders door het gebrek aan structurele ondersteuning voor de uitvoering van de strategie. <p>Nodige elementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Goede interne samenwerking, binnen cluster, dienst, agentschap. -Geëngageerde stakeholders die hun schouders zetten onder de deals.
-----------	---	----------------	---	--	--	--

PPR-1.4.2	Organisatie van de Open Food Conference (BE voorzitterschap EU)	Julie Vanderstraeten	<p>De driedaagse Open Food Conference wordt naar aanleiding van het Belgisch voorzitterschap in de eerste helft van 2024 georganiseerd om uitdagingen en opportuniteiten in de transitie naar duurzame voedselsystemen te belichten. Sinds eind 2022 heeft Vlaanderen een Voedselstrategie geïntroduceerd. De prioriteiten hier dienen als blauwdruk in het vormgeven van de conferentie.</p>	<p>Tijdens de Open Food Conference zullen Vlaamse en Europese stakeholders uit de agri-food community drie dagen lang in dialoog gaan met elkaar rond uitdagingen en opportuniteiten in de transitie naar duurzame voedselsystemen. De conferentie wil een stand van zaken brengen na vier jaar Farm to Fork strategie. Aan de hand van meer dan 20 thematische sessies belichten we belangrijke onderdelen in een duurzaam voedselsysteem. Samen met Vlaamse, Europese en internationale partners zullen we met een set van aanbevelingen komen om zowel de Europese Commissie en Raad, maar ook nationale beleidsmakers, te inspireren om het EU en nationaal voedingsbeleid verder uit te tekenen.</p> <p>Impactintenties:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Uitbreiding van netwerk van de organisatoren, partners en deelnemers aan de conferentie. Voor de organisatoren in de voorbereiding van de thematische sessies samen met de partners waaronder ook andere entiteiten van de Vlaamse Overheid en uiteindelijk op de conferentie zelf met de deelnemers. -Het bewustzijn van de Vlaamse burger verhogen door de betrokkenheid van Vlaamse lokale besturen en het maatschappelijk middenveld als partners van thematische sessies en als deelnemers. -Het bewustzijn en belang voor Vlaamse thema's en beleidskwesties bij EU-beleidsmakers verhogen. Thematische thema's moeten relevant zijn op zowel het Europees niveau (Farm to Fork Strategie) als 	<p>Eind december werd een partnermeeting georganiseerd waarbij de insteek en gewenste output van de thematische sessies werd voorgesteld. Begin februari werd het finale programma gepubliceerd op de website en zijn de inschrijvingen van start gegaan.</p>	<p>Kritische succesfactoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> * De aanbevelingen uit de input van de Open Food Conference worden besproken door de Raad. * Lidstaten en de EU instellingen doen verslag over de Vlaamse Voedsel- en Eiwitstrategie, en over Vlaamse projecten en innovaties. * Vlaamse bedrijven en maatschappelijk middenveld leren hun equivalenten kennen uit andere lidstaten of op EU niveau * De Vlaamse Eiwitstrategie wordt als mogelijke template opgenomen in het voorstel van een EU eiwitstrategie (Eiwittransitie wordt als breder beschouwd dan enkel veevoederalternatieven) * Netwerken zoals de Vlaamse Voedselcoalitie en het Netwerk Vlaams Voedselbeleid wordt geëxtrapoleerd op EU niveau. * Lidstaten en de EU toetsen hun voedselstrategie en eiwitstrategie aan deze van Vlaanderen. Omgekeerd toetst ook Vlaanderen zich aan de best practices vanuit andere lidstaten (met name Nederland en Denemarken) en de andere regio's (Brussel: 'Good Food' en Wallonië: 'Manger demain'). <p>Risico's:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Het is belangrijk om te zorgen dat het doelpubliek evenwichtig in balans is. •Evenredige verdeling Vlaamse/Europees •Deelnemers vanuit zowel wetenschap, beleid en praktijk -Belangrijk dat de output gerealiseerd wordt en concreet genoeg is. Het natraject is belangrijk om ervoor te zorgen dat aanbevelingen en conclusies uit de conferentie vertaald kunnen worden naar effectieve handelingen.
PPR-1.4.3	Uitvoeren van acties die voortvloeien uit de Vlaamse Eiwitstrategie 2021-2030	Evelien Decuypere	<p>Eiwitshift: Het huidige model van eiwitproductie en -consumptie staat wereldwijd onder druk. Er zijn uitdagingen op het vlak van milieu- en klimaatimpact, volksgezondheid en op socio-economisch vlak.</p> <p>Eiwitbronnen, zoals peulvruchten, maken deel uit van een gezond en milieubewust voedingspatroon en de lokale productie ervan maakt ons minder afhankelijk van ingevoerde eiwitbronnen voor voeding en voeder, zoals soja. Om een positieve socio-economische impact te hebben, zoals een beter inkomen voor de boer, zijn er twee belangrijke randvoorwaarden: de eiwitshift moet zoveel mogelijk lokaal zijn, en er moet een verdienmodel aan vast hangen. Als landbouwers nieuwe, plantaardige eiwitgewassen verbouwen, moeten ze hier immers een afzetmarkt én een faire prijs voor krijgen.</p> <p>Met dat besef, en de wil om deze kansen te benutten, lanceerden 19 partners op 22 februari 2021 de Vlaamse eiwitstrategie 2021-2030. Vertegenwoordigers van de agrovoedingsketen, milieu, kennisinstellingen en het beleid kwamen samen tot een gemeenschappelijk kader en toekomstperspectief rond eiwit en engageren hun om de handen in elkaar te slaan om in te zetten op lokale, duurzame en gezonde eiwit, van veld tot bord. De volgende stappen waren:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Acties ondernemen (eiwitactieprogramma 2022) -Becijferde streefdoelen formuleren (VORA 2023) 	<ol style="list-style-type: none"> 1/ verder becijferen van streefdoelen binnen de thema's meer productiversiteit en duurzame dierlijke productie 2/ eerste monitoring voor reeds becijferde streefdoelen (met resp. werkgroepen waar diverse eiwitpartners aan deelnemen) 3/ extra, doelgerichte acties formuleren (vanuit diverse partners) 4/ transparantie over proces en resultaten (publiek VORA) 	<ol style="list-style-type: none"> 1/ Nieuwe, becijferde streefdoelen voor thema's 'meer productiversiteit' en 'duurzame dierlijke productie' 2/ Interne monitoring via data verzamelen van agentschap én eiwitpartners -> aangevulde Excel op Sharepoint 3/ Publieke VORA / update webpagina met nieuwe acties en onderzoeksprojecten + evt. nieuwe streefdoelen 	<p>Goodwill partners: compromissen sluiten – sommige principes loslaten (moelijk voor BBL en Favia); data transparant delen (moelijk voor BFA en Comeos)</p>

PPR-1.4.4	Europees voorzitterschap inzake landbouw: informele Raad, CSA, raads werkgroepen en events organiseren en coördineren	Maarten Catrysse	<p>Van 1 januari tot en met 30 juni 2024 neemt België het roterende voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie waar, wat de aanleiding is voor dit project. Het Belgisch voorzitterschap brengt een specifieke context met zich mee, waarbij België de rol op zich neemt om Raadszittingen en vergaderingen van voorbereidende instanties te plannen en voor te zitten. Dit impliceert ook dat België de Raad ook vertegenwoordigt in betrekkingen met andere EU-instellingen en in multilateraal verband. Het Belgisch voorzitterschap vindt plaats tijdens een unieke periode, waarin er zowel Europese, federale als deelstatelijke verkiezingen zullen plaatsvinden.</p> <p>Aangezien het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) een gewestelijke bevoegdheid is en een groot deel uitmaakt van het Europees landbouwbeleid, is het Belgisch voorzitterschap een unieke kans voor het Agentschap Landbouw en Zeevisserij om Vlaanderen op de kaart te zetten. Hoewel Vlaanderen de Vlaamse minister niet de woordvoerder is voor de Raadsformatie Landbouw, bereidt Vlaanderen die Raad wel mee voor en neemt Vlaanderen het voorzitterschap van het Speciaal Comité Landbouw (CSA) en verschillende raads werkgroepen waar.</p> <p>De voorbereidingen voor dit project werden reeds opgestart in begin 2022 2021 onder leiding van een de projectcoördinator die werd aangesteld binnen het Agentschap (toenmalig Departement), met oog op een sterke inhoudelijke uitwerking. In het kader van het project werden sinds eind 2022 ook bijkomende tijdelijke werkrachten aangeworven, van verschillende niveaus (A, B & C). Er wordt sinds het begin van het grotere project de voorbereiding ook op Belgisch en Vlaams niveau ook regelmatig</p>	<p>Onder de specifieke doelstellingen voor dit project in 2024 vallen verschillende elementen. Naast het leveren van een positieve bijdrage aan het toekomstig Europees landbouwbeleid, wordt via dit project ook beoogd om verschillende krachtlijnen en doelstellingen uit te dragen op Europees niveau, namelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naar een (holistisch) Europees voedselbeleid • Verduurzaming van landbouw • Innovatie binnen de landbouw <p>Daarnaast wordt met dit project beoogd om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Vlaamse koploperpositie met betrekking tot voedselbeleid, innovatie en datadeling in de verf te zetten • De lopende dossiers tot een goed einde te brengen op het einde van de EU-legislatuur en concrete aanbevelingen voor het toekomstig landbouwbeleid te formuleren, waarin de Vlaamse en Belgische prioriteiten vervat zitten • Het verzekeren van een uitstekende opvolging van de formele verplichtingen als voorzitter van de Raad van de Europese Unie, die ook tot uitgang komen in de verschillende technische Raads werkgroepen, het Speciaal Comité Landbouw (CSA), en bijkomend ook de internationale en multilaterale fora. <p>Buiten de Vlaamse prioriteiten en doelstellingen, wordt met dit project natuurlijk ook beoogd om de Belgische prioriteiten en doelstellingen te bereiken en uit te dragen.</p>	<p>Een eerste set van belangrijke mijlpalen zijn de maanden januari en februari, waarbij de eerste evenementen, Raads werkgroepen, CSA-vergaderingen en Raden Landbouw zullen plaatsvinden. Deze eerste twee maanden zijn ook bepalend voor het afronden van wetgevende dossiers onder de gewone EU-wetgevingsprocedure (OLP), dan wel onder de zgn. corrigendumprocedure. Hierbij zal onder meer gekeken worden naar de dossiers aangaande de Ontbriichtlijnen, New Genomic Techniques (NGTs), duurzaam gebruik gewasbeschermingsmiddelen (SUR), en Plant en Forest Reproductive Materials (PRM & FRM). Voor de evenementen gaat het over de openingsreceptie, het symposium en de GLB-conferentie.</p> <p>Hierop volgend zijn de andere mijlpalen voornamelijk gebaseerd op de data van de evenementen en de informele Raad Landbouw. Er wordt hierbij dan onder andere ook gekeken naar de output van de evenementen en mogelijke Raadsconclusies die onder meer kunnen voortvloeien uit het onderwerp dat uiteindelijk besproken zal worden tijdens de informele Raad Landbouw.</p> <p>Voor alle mijlpalen zijn de belangrijkste tussentijdse resultaten op hetzelfde gebaseerd, namelijk de mate waarin deze met succes behaald worden en/of de mate waarin ze een bijdrage kunnen leveren aan het uitwerken van het toekomstig Europees landbouwbeleid.</p>	<p>De risico's die we lopen zijn relatief beperkt binnen dit project. Een van de voornaamste risico's, is de mogelijke imago schade die opgelopen kan worden in het geval van slechte organisatie en een zwakke inhoudelijke uitwerking van zowel de evenementen als de Raad, het CSA, Raads werkgroepen en andere verplichtingen die voortvloeien uit het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie.</p> <p>Ook intra-Belgisch en -Vlaams is er bijkomend het risico op imago schade, die kan voortvloeien uit een slechte informatiedoorstroom of samenwerking met collega's uit andere administraties. Deze kunnen een invloed hebben op toekomstige samenwerking met deze administraties en de mate waarin het Agentschap betrokken wordt bij toekomstige werkzaamheden.</p> <p>Om de risico's te beperken en het vooropgestelde eindresultaat te beperken dient er daarom ingezet te worden op een sterke organisatorische en inhoudelijke uitwerking van alle evenementen en dossiers. Op die manier kan het risico op imago schade beperkt worden. Bijkomend dient ook ingezet te worden op optimale samenwerking en informatie-uitwisseling, zowel op Europees, Belgisch en Vlaams niveau. Daarnaast is ook de bijdrage en de blijvende inzet van al het nodige personeel van het Agentschap van cruciaal belang om de doelstellingen van dit project te behalen.</p>
-----------	---	------------------	---	--	---	--

OD 1.5: Kwaliteit

Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Eindresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
PPR-1.5.1	Grondige beleidsevaluatie van de jaarlijkse werkingsubsidies in het kader van de fokkerij	Didier Vangindertael	<p>De aanleiding van dit project was de vraag vanuit de politieke overheid om meer begrip en inzicht te krijgen in de doelen en resultaten waarvoor de fokkerijsubsidies eigenlijk ingezet worden. De fokkerijsubsidies worden reeds vele jaren gegeven en het blijkt steeds moeilijker om ze politiek te verdedigen.</p> <p>Omdat ook de nieuwe subsidieregels (art. 76/1 VCO) een verplichte vijfjaarlijkse beleidsevaluatie voorziet, werd door het management in het voorjaar van 2023 beslist om voor fokkerij zo een grondige evaluatie op te starten. Concreet werd o.a. aan ronde tafelgesprekken en aan de inbreng van een extern adviesbureau gedacht, maar uiteindelijk besloten om de oefening intern te houden aangezien om de evaluatie voor de verkiezingen van 2024 te kunnen afronden.</p> <p>Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij startte in het voorjaar van 2023 de evaluatie van de subsidies voor fokkerij met een brede oefening waarbij moet nagedacht worden of bepaalde takken in de fokkerijwereld het met minder of zonder subsidies kunnen stellen en/of deze subsidies in dezelfde of andere vorm moet gegeven worden. Ook het evaluatiesysteem en doelstellingen moeten onder de loep genomen worden. Daarbij dient onderzocht te worden of het huidige systeem nog het juiste antwoord biedt op de vele uitdagingen in de fokkerij. Ook de verdeelsleutel en het evaluatiesysteem moeten onder de loep genomen worden zodat toekomstige politieke beslissingen verdedigd en uitgebreider geargumenteed kunnen worden. Het kabinet rekent hier op de expertise van de administratie om hier nieuwe systemen voor te stellen, argumenten te zoeken voor de huidige en eventueel nieuwe verdeelsleutel en subsidiesysteem.</p>	<p>Er dient een nota opgesteld te worden waar o.a. de volgende vragen beantwoord zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat is de toegevoegde waarde van de fokkerijsubsidie? • Wat is de rol van het Agentschap? • Hoe wordt de subsidie op dit moment besteed binnen de verschillende stamboekverenigingen? • Welke Europese en internationale verplichtingen zijn er in het Vlaamse fokkerijbeleid? Hoe wordt dit in de andere lidstaten gedaan • Wat is de juiste verdeelsleutel voor deze subsidies over de huidige verenigingen? • Wat zijn de alternatieve manieren van ondersteuning of subsidiëring vb projectsubsidies en hoe moet dit dan concreet georganiseerd worden? • Belangrijke vraag in deze evaluatie is de afweging of deze activiteiten privé dan wel met publiek geld moeten gefinancierd worden. Zijn er andere verdienmodellen mogelijk voor de gesubsidieerde verenigingen en voor de fokkerij in het algemeen? <p>In deze nota dienen verschillende scenario's onderzocht te worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Behoud huidige subsidiebedrag, KPI's en opvolging • Behoud huidige subsidiebedrag maar in een ander systeem • Afbouwen subsidiebedrag • Verhoging subsidiebedrag <p>Voor deze nota wordt er met de verschillende</p>	<p>De redactie en voorleggen van de nota zelf in het voorjaar van 2024 is de belangrijkste mijlpaal uiteraard. Het management werd in 2023 meermaals op de hoogte gehouden door middel van het "plan van aanpak_Nota fokkerijsubsidies" waardoor ze de opvolging en aanpak van de nota in het oog kunnen houden. Bovendien vroeg het kabinet een bijkomende nota naar de acties van CRV in kader van de genetische diversiteit in juli 2023. Deze werd in september 2023 gefinaliseerd, beoordeeld door het management en doorgestuurd naar het kabinet. Gezien er geen verdere vragen volgden op deze materie deed ons besluiten dat we op zelfde, degelijke manier aan deze nota moeten werken.</p>	<p>Zoals in het begin aangehaald is tijd en interne/externe medewerking cruciaal om de evaluatie tot een goed einde te brengen. Tijd is in 2023 een zeer kostbaar goed geweest in het team fokkerij gezien de personeelwissels, nieuwkomers en het ziek zijn/hervallen van de teamchef. Voor het tijdsgebrek is afgelopen jaar eigenlijk geen oplossing gevonden tenzij men het overschrijden van persoonlijk arbeidsuren mag meerekenen. Om de nota in voorjaar van 2024 te kunnen afwerken zullen andere taken op de lange baan en/of minder goed kunnen uitgevoerd worden. Het team is binnenkort opnieuw voltallig, maar uiteraard zal het inwerken van de nieuwkomers nog enige tijd vergen en te laat komen voor het finaliseren van deze nota. Externe en interne medewerking liep in de mate van het mogelijke waardoor op dit moment besloten kan worden dat de feedback/info van driekwart van de aangesproken/aangeschreven mensen (in 2023 en begin 2024) verwerkt kan worden in de evaluatie en nota.</p>

PPR-1.5.2	EU-besprekingen aanpassing handelsrichtlijnen plantaardig teeltmateriaal en plantengezondheidsbeleid opvolgen	An Van Den Bossche	De huidige Europese richtlijnen voor het in de handel brengen van plantaardig teeltmateriaal (rassenregistratie, zaai- en teeltmateriaal fruitbomen, wijnstokken, groenteplanten, pootaardappelen, bosbouwkundig teeltmateriaal en teeltmateriaal siergewassen) bewijzen al veel jaren hun nut in het garanderen van performant en gezond uitgangsmateriaal voor onze landbouwteelten. Op 5 juli 2023 diende de Europese Commissie 2 voorstellen tot verordening in om de huidige richtlijnen te herzien en te actualiseren. Enkel de richtlijn die het in de handel brengen regelt van teeltmateriaal van siergewassen blijft ongewijzigd. Omdat bosbouwkundig teeltmateriaal zeer specifieke noden heeft die afwijkend zijn van het andere teeltmateriaal maakte de Commissie een apart voorstel tot verordening bosbouwkundig teeltmateriaal (FRM), naast een algemener voorstel voor een verordening plantaardig teeltmateriaal (PRM). De voorstellen hebben als doel een aantal problemen (o.a. fragmentatie, gelijk speelveld, veroudering) in de huidige regelgeving aan te pakken en meer in te zetten op toekomstige trends. Op deze manier kunnen innovaties beter de weg vinden in de sectoren, zal duurzaamheid explicieter ingebouwd worden en zullen de verschillende sectoren plantaardig teeltmateriaal bijdragen in de adaptatie aan klimaatverandering. Daarnaast is ook de verordening plantengezondheid (PHL) van toepassing op plantaardig teeltmateriaal, met specifieke eisen voor teeltmateriaal van bepaalde soorten om uitbraken van quarantaineorganismen (Q) en de economische schade van gereguleerde niet-quarantaineorganismen (RNQP) in de landbouw te vermijden. In oktober 2023 lanceerde de Commissie een voorstel tot verordening om de verordening plantengezondheid	Tegen het einde van het BE voorzitterschap willen we zo ver mogelijk raken in de discussies PRM en FRM om nadien actief mee te werken om de regelgeving maximaal af te stemmen op de Vlaamse en Belgische context om zo de doelstellingen op een efficiënte wijze implementeerbaar te maken. In het dossier PHL ondersteunen we de federale collega's voor wat betreft de gewestelijke bevoegdheden zodat het ook passend blijft voor de Belgische sector en administratie.	Juni 2024: PRM en FRM: bekomen van een revised presidency text en de nog hangende discussiepunten zo goed mogelijk in kaart brengen. En een goedgekeurd PHL voorstel. Eind 2024: het resultaat zal afhankelijk zijn van het verloop tijdens het Hongaarse voorzitterschap, maar van Vlaamse kant willen we constructief meedenken om te komen tot een goede compromis in de Raadswerkgroep.	Behoud van de menskracht en opbouw van kennis en expertise door ondersteuning van de collega's binnen de afdeling, samenwerking met de Waalse collega's en EU-collega's.
PPR-1.5.3	EU-besprekingen en parallelle Belgische besprekingen regelgeving nieuwe genomische technieken opvolgen.	Soetkin Van Hove	De Europese Commissie lanceerde op 5 juli 2023 een wetsvoorstel rond nieuwe genomische technieken (subdeeltje van GGO's) en op 10 juli vatten de raadsonderhandelingen aan. Na een 6 maanden onderhandelen, valt de tekst op 1 januari 2024 in de schoot van het Belgisch voorzitterschapsteam waarin het Agentschap vertegenwoordigd is. Tijdens het voorzitterschap moeten de onderhandelingen in goede banen geleid worden door het voorzitterschapsteam. Het voorzitterschap eindigt op 30 juni 2024. Afhankelijk van de vorderingen tijdens het voorzitterschap moeten de onderhandelingen met België terug als actieve onderhandelaar verdergezet worden. Voor deze onderhandelingen werd een intra-Belgische werkgroep opgericht via het CCIM-netwerk om het Belgische standpunt te vormen. Vlaanderen is in deze groep vertegenwoordigd door LV, EWI en OMG en Vlaanderen vormt haar standpunt via een SOIA-werkgroep die getrokken wordt door het Agentschap.	Voorzitterschap: - midden maart: deal met parlement via corrigendum OF. - onderhandelingen zo ver mogelijk laten vorderen. Na voorzitterschap indien deal met EP: eindresultaat behaald: geen doelstellingen meer Na voorzitterschap indien geen deal met EP: een algemeen Belgisch standpunt vastleggen waarin het (kern)landbouwstandpunt gereflecteerd wordt	Voorzitterschap: - maand januari: deal met Polen sluiten om hen positief te stemmen over de tekst - 2/2: tekst voor stemming op coreper - maand februari: trilogie met EP - midden maart: deal met parlement via corrigendum Indien PL niet overtuigd: onderhandelingen zo ver mogelijk laten vorderen tegen eind juni Na voorzitterschap (indien geen deal met EP): begin zomer: Vlaamse onderhandelingen terug opstarten parallel met Belgische onderhandelingen vanaf september: maandelijks Vlaamse en Belgische overlegmomenten om landbouwstandpunt in te brengen in Belgische positie	<u>Kritische succesfactoren:</u> Voorzitterschap: - politiek manoeuvre (in januari) om PL over te streep te trekken Na voorzitterschap (zonder deal met EP): - engagement van ILVO en EWI nodig in Vlaamse onderhandelingen om gewicht te geven aan landbouwstandpunt (mits zij dit na de verkiezingen nog steeds grotendeels kunnen steunen) - een flexibel landbouwstandpunt: wij zitten in de zwakke positie, nl. willen het voorstel en andere onderhandelingspartners willen het niet (dominante positie) - politieke wil om over het dossier te willen discussiëren (Wallonië en FOD leefmilieu wouden op vorige DGE niet praten) <u>Risicofactoren:</u> Na voorzitterschap: - De opstelling en positie van de andere beleidsdomeinen
PPR-1.5.4	Uitvoeren Strategisch plan biologische landbouw 2023 - 2027	Els Lemeire en Cindy Boonen	Eind 2022 liep het vorige strategisch plan biologische landbouw af. Het nieuwe plan 2023-2027 waarborgt continuïteit. In lijn met de Europese doelstellingen van +25% biologische landbouw stelt Vlaanderen 5x5% groei voorop (zie doelen)	De doelstellingen voor de periode 2023 – 2027 zijn onderstaande. Er is geen doel per jaar geformuleerd. Tegen 2027 is het streefdoel: ⊕5% areaal: het areaal onder biologische productie neemt toe tot 30.000 ha tegen eind 2027. ⊕5% omzetwaarde: de biologische productie groeit naar 5% van de omzetwaarde van de gezamenlijke dierlijke productie (met inbegrip van aquacultuur) ⊕5% biobedrijven: minimaal 5% van de landbouwbedrijven zijn biobedrijven tegen eind 2027. ⊕5% bioconsumptie: het volume van de bioconsumptie groeit tot 5% van de totale consumptie tegen eind 2027. ⊕5% bio in overheids catering: bio maakt 5% uit van de overheids catering tegen eind 2027.	Voor 2024 ligt de focus op: -Verkennen en bepalen van de aanpak voor meer bio in grootkeukens en overheidsinstellingen -Educatief pakket uitwerken rond agro ecologie en bio voor het basis onderwijs -Inzetten op een brede bio campagne inclusief de "week van de bio" (1 – 9 juni) nieuw leven inblazen -Overleg met de supermarkten met de bedoeling hun engagement te vergroten voor een bio aanbod De strategische stuurgroep komt drie maal per jaar samen en volgt de uitvoering van het plan op. De opmaak van verschillende subsidiebesluiten om de projecten te laten uitvoeren en de opmaak van overheidsopdrachten die uitvoering geven aan de bovenstaande acties o.a. zijn mijlpalen	Risiko's interne werking: -Concentratie van het proces bij één trekker -Budgetbesparingen die zorgen dat projecten niet of niet meer kwalitatief kunnen worden uitgevoerd. Risiko's landbouwsector: Volatiliteit prijzen van de bio producten (bv. door keldering prijzen van de niet bio varianten, weersomstandigheden,...) waardoor het aanbod stagneert

SD 2: Ecosysteemdiensten benutten om klimaatverandering en milieu-uitdagingen aan te pakken en een sterk plattelandsbeleid

OD 2.1 Klimaat

Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Eindresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
PPR-2.1.1	Samen met de sector verderwerken aan de uitvoering van het Convenant enterische emissies, focus op voederrantsoen, genetische aanleg van dieren en bedrijfsmanagement	Maayke Keymeulen	Het convenant enterische emissies rundvee (CEER) werd ondertekend door verschillende partners uit de brede agrovoedingsketen in 2019 en loopt tot en met 2030. Deze overeenkomst heeft als doelstelling om de enterische emissies bij rundvee te reduceren aan de hand van verschillende maatregelen (aanpassingen voederrantsoen, bedrijfs- en veestapelmanagement en genetica & selectie). Het is een belangrijke beleidsmaatregel in het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP). Dit jaar moet de evaluatie van het convenant starten en kunnen er in 2025 bijkomende maatregelen komen indien bevonden wordt dat de sector niet op schema zit om de doelstelling te halen.	In 2024 moet het convenant geëvalueerd worden. Binnen deze evaluatie van het convenant is het doel om twee rapporten te schrijven. Het eerste rapport zal de evaluatie van het convenant bevatten en het tweede rapport zal op basis van het eerste rapport voorstellen voor bijkomende maatregelen formuleren. Daarnaast blijft het belangrijk om samen met de sector verder te werken aan de uitrol van bestaande maatregelen en de ontwikkeling van nieuwe maatregelen.	Het eerste rapport van de evaluatie zou opgeleverd worden eind juni 2024. Het tweede rapport in het najaar van 2024.	In het kader van bijkomende maatregelen en mogelijk verplichtingen hebben we weinig tot geen eigen instrumenten tot onze beschikking om dit te realiseren. Het blijft belangrijk dat sector ook hun rol en verantwoordelijkheid opneemt om de doelstelling te realiseren.

OD 2.2 Water

Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Eindresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
PPR-2.2.1	Opvolging goedgekeurde projecten Blue deal, waaronder op vlak van hergebruik van restwater door de landbouw	Maayke Keymeulen	Deze fiche bevat verschillende projecten/investeringen die in kader van de Blue Deal en het relanceplan Vlaamse Veerkracht werden opgezet/gefinancierd ter verduurzaming van de Vlaamse land- en tuinbouw. Met de Blue Deal verhoogt de Vlaamse Regering haar inspanningen in de strijd tegen droogte en waterschaarste. Met deze deal wil ze de droogteproblematiek op een structurele manier aanpakken, met een verhoogde inzet van middelen en juiste instrumenten, met betrokkenheid van de industrie en de landbouwers als deel van de oplossing en met een duidelijke voorbeeldrol voor de Vlaamse en andere overheden. De Vlaamse landbouwsector ondervindt rechtstreeks de negatieve gevolgen van waterschaarste en droogte. Onze watervoorraden staan onder druk en door klimaatverandering zal de waterbehoefte van de landbouw verder toenemen. Inzetten op het gebruik van alternatieve waterbronnen kan de Vlaamse land- en tuinbouw helpen om te voorzien in de toenemende watervraag. Bovendien zorgt het gebruik van alternatieve waterbronnen ervoor dat de druk op het watersysteem afneemt, bijvoorbeeld door een verminderde afhankelijkheid van grondwater.	Middelen Investeringslijn VV 028 Droogteresistente teelten: Projectoprop Eiwitstrategie:- opvolging en uitbetaling van projecten - info delen o.a. via netwerkevent eiwitten op 24 april 2023 Gezamenlijk subsidieproject praktijkcentra plantaardige centra 'Klimaatrobuuste landbouw'.:Verdere uitvoering van het project: •bestaande teelten 'future proof' maken: •nieuwe teelten gewapend voor de toekomst: •intensieve teelten: minder input, meer circulair: •duurzaam telen via beter bodembeheer : •Klimaatgerelateerde plaagverschuivingen: •Communicatie van de behaalde resultaten • Subsidieproject Future Adapt, ILVO:Verdere uitvoering van het project: -Veredeling van droogtetolerante en zouttolerante variëteiten -Modelering van de impact van wijzigende	Projectoprop Eiwitstrategie: -Netwerkevent eiwitten 24/04/2023 -Inhoudelijke opvolgen van projecten (doorlopend) -Inhoudelijke adviezen afronden bij tussentijdse betalingsaanvragen Gezamenlijk subsidieproject praktijkcentra plantaardige centra 'Klimaatrobuuste landbouw'.: ...- projectverloop wordt opgevolgd vanuit de stuurgroep Subsidieproject Future Adapt, ILVO: Projectverloop wordt opgevolgd vanuit de stuurgroep Middelen Investeringslijn VV 029 Groene investeringen: Geen pré-ecoregelingen meer in 2023 Groene VLIF investeringen: Geen specifieke mijlpaal. Middelen Investeringslijn VV 030 Hergebruik Restwater (totaal 10 miljoen euro): Projectoprop Hergebruik Restwater: -'Betonwater voor irrigatie', Prov. West-Vl. (subsidie van 968 500,00 euro): Binnen dit project zal ingezet worden op het opsparen van het overtollige hemelwater van het bedrijventerrein Torhout Noord. Dit water zal op een efficiënte manier ter beschikking gesteld worden aan de landbouwers in de omgeving. - 'Stockage en optimaal hergebruik van gezuiverd afvalwater van een groente verwerkend bedrijf voor zowel intern gebruik als het ter	Droogteresistente teelten: Projectoprop Eiwitstrategie: -1 project afh het bekomen van een omgevingsvergunning (AIC insectencluster) Gezamenlijk subsidieproject praktijkcentra plantaardige centra 'Klimaatrobuuste landbouw'.: Klimatologische omstandigheden die projectresultaten en proeven beïnvloeden Subsidieproject Future Adapt, ILVO: klimatologische omstandigheden die projectresultaten en proeven beïnvloeden Middelen Investeringslijn VV 029 Groene investeringen: Groene VLIF investeringen: Geen risico. Middelen Investeringslijn VV 030 Hergebruik Restwater (totaal 10 miljoen euro): Projectoprop Hergebruik Restwater: -'Betonwater voor irrigatie', Prov. West-Vl. (subsidie van 968 500,00 euro) De haalbaarheidsstudie die in het begin van het project gemaakt wordt zal bepalend zijn voor de verdere uitwerking. Doordat bij de projectaanvraag wel reeds enkele bevragingen gebeurd zijn werd dit risico al deels verkleind. Verder kunnen de vergunningsaanvraag, de samenwerkingsovereenkomsten en de waterkwaliteitsnormen een zeker risico inhouden.

PPR-2.2.2	Landbouwbegeleiding ikv het Waterlandschapsprogramma financieel steunen	Maayke Keymeulen	<p>Sinds 2014 zijn reeds twee oproepen gelanceerd waarbij 29 WLS-coalities gevormd werden. Deze gaan zowel rond de tafel als op het terrein aan de slag. De coalities proberen hierbij het draagvlak voor hun plannen zo breed mogelijk te krijgen, dit door ook alle landbouwers in hun gebieden te betrekken. Op deze manier willen ze liefst elke landbouwer meekrijgen in het verhaal, en ze aanzetten om samen maatregelen te nemen ter realisatie van hun Water+land+schapsproject.</p> <p>Het contact met en de begeleiding van landbouwers binnen WLS vraagt een zekere kennis in zowel landbouw, het watersysteem als het landschap. Verschillende coalities gaven aan dat ze nood hebben aan ondersteuning om vanuit de verschillende noden concrete, en door iedereen gedragen, voorstellen uit te werken en te implementeren.</p> <p>Aangezien er al verschillende organisaties op het terrein actief zijn die de visie van Water+Land+Schap ondersteunen rees het idee om via een raamovereenkomst deze kennis te bundelen.</p> <p>De raamovereenkomst wordt in twee delen gezien. Het eerste en grootste stuk is de begeleiding op zich, het tweede deel is een meer overkoepelend lerend netwerk met als doel de begeleiders te ondersteunen.</p> <p>Vanwege de sterke link met landbouw participeren we hierin vanuit het Agentschap Landbouw en Zeevisserij. Dit traject zou lopen in 2024 en 2025.</p>	<p>In de eerste helft van 2024 zal aan de coalities een begeleider toegewezen worden. In het toewijzingstraject zullen dan 4 coalities geselecteerd worden om vanuit het Agentschap Landbouw en Zeevisserij te financieren.</p> <p>In de loop van 2024 zal het pakket aan maatregelen waarop de begeleiding zich zal focussen vorm krijgen. Het is van belang hier ook maximaal de koppeling met de eigen GLB-middelen te bewaken.</p>	<p>De beoordelingen van de offertes worden mijlpalen aangezien daar de voorgestelde aanpak van de begeleiders wordt beoordeeld. Ook de overlegmomenten van het lerend netwerk zullen belangrijk zijn aangezien daar richting wordt gegeven aan de groep van begeleiders.</p>	<p>Door de beperkte groep van begeleiders bestaat het risico dat voor bepaalde coalities geen offerte voor begeleiding wordt ingediend. Om hier pro-actief op in te spelen wordt bekeken in welke mate meerdere coalities in hetzelfde bestek kunnen worden opgenomen.</p>
-----------	---	------------------	--	--	--	--

OD 2.3 Bodem

Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Indresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
PPR-2.3.1	Opvolging EU-bespreking van de Soil Health Law	Maayke Keymeulen	De EU heeft op 2 juli 2023 een soil monitoring directive opgemaakt dat als doel heeft een gezonde bodemtoestand tegen 2050 te bereiken in de EU. Deze directive kadert binnen de soil strategy 2030 en is een onderdeel van de European Green Deal. Dit proces wordt op Belgisch en Vlaams niveau opgevolgd via CCIM-netwerk.	Zie globaal eindresultaat, afhankelijk van de timing van de EU en federale/Vlaamse wetgeving. De lidstaten hebben 2 jaar de tijd om de EU regelgeving om te zetten naar Vlaamse/federale regelgeving en 4 jaar om te starten met de acties. De effectieve doelen die er voorlopig worden gevraagd, lijken eerder aanvaardbaar voor Vlaanderen, daar de focus van de EU monitoring directive meer focust op monitoring en bodemvervuiling, en iets minder op bodembewerking.	•Nazicht documenten, input leveren, overleg, bevraging	Succes: •als de landbouwsector ook de voordelen van het doel van de wet inzielt, •als er een eventueel verdienmodel/subsidies aan vast hangt om een goede bodemtoestand te bereiken •Als alle sectoren op een evenwaardige manier beoordeeld worden qua lasten en plichten krijgen Risico's: •Restricties voorzien die niet/amper haalbaar zijn of onvoldoende overlegd zijn met de landbouwsector •Teveel administratieve last •Te grote kosten (zonder vergoeding voor de aanloop naar een gezonde bodem) •Te weinig begeleiding/opleiding/voorlichting
PPR-2.3.2	Verdere uitbouw van het instrument 'bodempaspoort'	Lucas Van Dessel	Binnen het landbouwgeburen zijn bodemdata cruciaal om een goed bodembeheer te voeren. Een goed bodembeheer is op zijn beurt essentieel om zich als landbouwer te wapenen tegen extreme weersomstandigheden die zich ook steeds meer in Vlaanderen laten voelen en die onder meer leiden tot droogte en waterschaarste, wat onze voedselvoorziening hypothekeert.	In 2023 kwam een eerste versie van het bodempaspoort ter beschikking van de landbouwers. In 2024 zal het bodempaspoort verder uitgebreid worden met extra functionaliteiten en informatie. Resultaten van bodemstalen moeten kunnen doorstromen naar het bodempaspoort via de labo's en Djustconnect. De data-delen functie zal uitgewerkt worden. De koolstofrend berekent op een uitgebreide set aan parameters. De berekening loopt in samenwerking met ILVO. Samen met VLM Mestbank integreren we informatie over nutriënten in het bodempaspoort in functie van de uitwerking van FaST. Tegelijk zal er in 2024 verder actief gecommuniceerd worden over het bodempaspoort, dit via website, nieuwsbrieven en PlattelandsTV.	Na verdere functionele analyses het doorontwikkelen van de toepassing: - Ontwikkelen framework API om connecties met Mestbank te kunnen maken (en databub). - Visualiseren van data ivf FaST. - Interne database voor opslaan van bepaalde bodemdatagegevens. - Verbeteren van visualisatie van (externe) (bodem)data van landbouwers. - Faciliteren om data uit bodempaspoort te delen en starten om "bodembenchmark" te ontwikkelen op perceelsniveau - Testen van nieuwe versie van de toepassing Kritische tussentijdse resultaten zullen zijn 1. Visualiseren van externe data van de landbouwers. Een belangrijk onderdeel is hiervan de bodemstalen-analysedata die bij de labo's aanwezig is, ontsluiten via DjustConnect in het bodempaspoort. Idem voor Mestbank-data. 2. Voor koolstofrend is een goede samenwerking met ILVO nodig, die de rekenmodule host. 3. Mogelijk maken van het delen van data uit het bodempaspoort voor de gebruiker 4. Anticiperen op de bevindingen uit de testen	Om als landbouwer optimaal te kunnen genieten van de mogelijkheden van het bodempaspoort is het nodig dat ze bereid zijn toestemming te geven (via DjustConnect) om hun bodemstalendata te tonen in het bodempaspoort. Er kan weerstand zijn van de landbouwers om data te delen met 'de overheid' uit angst om daarop ooit beoordeeld te gaan worden. Een goede communicatie met deze groep nodig om de correcte doelstellingen zonder misverstanden te brengen. Ook het succesvol kunnen deelnemen aan de ecoregelingen is hiervan belangrijk onderdeel. Medewerking van labo's om bodemdata van landbouwers te ontsluiten in het bodempaspoort via DjustConnect moet blijvend aandacht krijgen. ILVO bekijkt ook of data geëncrypteerd kan uitgewisseld worden. We zullen in samenwerking met ILVO, die momenteel DjustConnect beheert, hun mogelijk beschikbare middelen maximaal blijven inzetten om hierin de labo's technisch te ondersteunen en gewijs te maken. De gesprekken die lopen met Mestbank om bodempaspoort uit te breiden met nutriënteninformatie lopen moeizaam, maar met vooruitgang.

OD 2.4 Emissies

Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Indresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
PPR-2.4.1	Bijdragen aan de realisatie van een definitieve PAS, onder meer via de transitie-manager en het verlenen van medewerking aan de intendant voor het Turnhouts Vennengebied, proefproject aangepaste bemesting	Evelyne Goemare en Sam Van Vlierbergh	In het PAS- akkoord maart 2023 wordt voor het Maatwerkgebied Turnhouts Vennengebied gesteld dat ook ingezet wordt op intensieve begeleiding naar stikstofarme teelten en teeltplannen. Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, IVLO en INBO krijgen de opdracht om een intensief begeleidingstraject uit te werken om deze transitie te omkaderen en te faciliteren.	Eindresultaat 2030: door aangepast landgebruik met minder N-verliezen een bijdrage leveren aan de instandhoudingsdoelstellingen van de habitats gelegen in SBZ van het Turnhouts Vennengebied. Het projectplan "Intensieve begeleiding naar stikstofarme teelten en teeltplannen" is uitgewerkt en goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het projectplan bestaat uit twee delen: het plan van aanpak en het financieringsplan.	Projectplan (incl. financieringsplan) is goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31/12/2024	Beslissing Vlaamse Regering tot goedkeuring projectplan (incl. financieringsplan)

OD 2.6 Energie

Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Indresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
PPR-2.6.1	Uitvoering geven aan de visie klimaatneutrale glastuinbouw in 2050	Maayke Keymeulen	Infilling van het Vlaams Energie- en klimaatplan 2021-2030 met het oog op een klimaatneutralere glastuinbouw richting 2050 en reactie op de energiecrisis van 2021-2022.. Dit gaat gepaard met een blijvende economische verankering van de glastuinbouwsector in Vlaanderen. Ondertussen zijn de aardgasrijzen fel gezakt op een niveau tot 20-30% hoger ligt dan in de pre-corona periode.	Naast de continue focus op de sector en de recent opgestarte projecten (vb. Optie- energie, Energik, ...) evenals mogelijks nieuwe projecten in de pipeline (LA Vlaio), wordt concreet gewerkt aan de facilitering en invulling van 2 recent ingediende vragen vanuit de sector w.o. specifiek CO2-ontkoppeling en aardwarmte.	In beide gevallen faciliteren om de juiste personen (overheid = VEKA, VPO, VLAIO, provincie, ... en sector) rond de tafel krijgen om beide ontwikkelingen op te starten met het oog op een pilootproject/plan van aanpak in 202x waarbij de x bij voorkeur <= 8	Overtuigingskracht, goede wil van alle partijen, gepaste omgevingsfactoren en gepaste budgetten ter beschikking staan op de korte termijn om de projecten effectief op te starten en op lange termijn om een duurzame businesscase in al haar aspecten te hebben. Ook de beleidsinstrumenten zullen in de juist richting bijgestuurd moeten worden. Door de opnieuw lagere gasrijzen zal ook de urgentie bij de sector wegzakken.

OD 2.7 Een sterk plattelandsbeleid

Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Indresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
--------	--------------	----------------	----------------------	------------------------	------------------	--------------------------------------

PPR-2.7.1	In samenwerking met VDAB loopbaanbegeleiding in de landbouwsector meer ingang doen vinden	Koen Wellemans en Ilse Maes	<p>In het actieplan welbevinden hebben VDAB en het Agentschap voor Landbouw en Zeevisserij zich geëngageerd om binnen het instrument van de loopbaancheque een nichewerking uit te bouwen met als doel landbouwers gebruik te laten maken van loopbaanbegeleiding. Volgende stappen zijn reeds gezet</p> <p>2022</p> <ul style="list-style-type: none"> -Opstarten van de nichewerking -Informeren van de loopbaancentra over dit initiatief -Samenstelling pilootgroep van loopbaanbegeleiders met kennis van de landbouwsector -Organiseren van twee opleidingsdagen voor loopbaanbegeleiders -Speciale webpagina voor landbouwers op de VDAB-site -Meenemen van Boeren op een Kruispunt als partner -Algemene communicatie naar de landbouwers via LV nieuwsbrief <p>2023</p> <ul style="list-style-type: none"> -Meetrekken van de landbouworganisaties -Netwerkmiddagen met loopbaanbegeleiders, landbouworganisatie en landbouwers -thema werd opgenomen in netwerkdag welbevinden 2023 -uitwerken communicatiemateriaal rond loopbaanbegeleiding voor de landbouworganisaties -landbouworganisaties nemen loopbaanbegeleiding mee in de 	<p>*Opvolgen van het gebruik van loopbaancheques door landbouwers</p> <p>*Communiceren over de mogelijkheden van loopbaanbegeleiding voor landbouwers</p>	<p>*analyse van de fiches is gemaakt</p> <p>*Reportage rond loopbaanbegeleiding is uitgezonden</p>	<p>Als er onvoldoende evaluatiefiches zijn, kan de evaluatie nog niet gebeuren.</p>
-----------	---	-----------------------------	--	---	--	---

SD 3: Onderzoek, innovatie en kennisdoorstroming spelen een sleutelrol

OD 3.2 Innovatie in land- en tuinbouw

Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Eindresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
PPR-3.2.1	In de markt zetten en uitrollen van de maatregel 'Veranderen van verdienmodel'	Ann Verspecht	De nieuwe GLB-maatregel "Steuven voor de opstart van of de omschakeling naar een toekomstgerichte duurzame ondernemingsstrategie op een landbouwbedrijf" wil landbouwers ondersteunen die willen veranderen van verdienmodel. We willen landbouwers het zetje in de rug geven om na te denken over en de (doordachte) sprong te wagen om het bedrijfsroer om te gooien. Met heel wat uitdagingen op vlak van regelgeving en concurrentiepositie kan een vernieuwende bedrijfsstrategie perspectief bieden. We ondersteunen landbouwbedrijven die een antwoord willen bieden en meewerken aan de maatschappelijke, ecologische en economische doelstellingen waarbij economie en ecologie hand in hand gaan. Een eerste oproep liep af op 31 januari 2024 met 33 projecten ingediende projecten. Alhoewel dit niet slecht is voor een eerste keer, was er budget voorzien voor 50 projecten.	Het eindresultaat zijn verschillende communicatie-acties waarvan minstens eigen filmpje. Dit resultaat sluit nauw aan bij PPR-1.2.2 en zal ook gebeuren in samenwerking met de dienst communicatie. Finaal verwachten we bij de oproep eind 2024, een toename in het aantal aanvragen. Procedurematig wordt de aanpak verfijnd en bijgestuurd.	Communicatie: -Eind april: Bekendmaking projecten (met event?) -Mei - juni: eigen film/reportage -Juli – sept : promotie nieuwe oproep via diverse kanalen (VRN; VILT, infosessies, training sectoradviseurs, agrarische pers, voorbesprekingen,...) Procedure: -Evaluatie van de aanvraag en jureringsprocedure -Implementatie van verbeterpunten	Krappe timing en Projecten vinden die voldoende ver gevorderd zijn en bereid zijn hun ervaring te delen.

OD 3.3 Klantgericht een innovatieve overheid

Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Eindresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
PPR-3.3.1	Uitbreiden van AGRILENS-app	Lieve Van Geldre	LV Agrilens laat de klant toe geotagged foto's in te dienen om zo een controle ter plaatse te vermijden. Op dit moment wordt de app al gebruikt in het getransformeerde controleproces ikv perceelsregistratie binnen de verzamelaanvraag. In dit prioritaire project willen we het gebruik van de app uitbreiden met 2 use cases. Voor de use case binnen visserij willen we geotagged foto's gebruiken om beter te voldoen aan de eisen van de Europese Commissie evenals de wensen van de controleautoriteiten van andere lidstaten, tot controle op transporten en meer bepaald de verzegeling van vrachten, alsook de correcte doorgave van nummerplaten via het transportdocument, in situaties waarbij er geen fysieke inspectie door een controleur mogelijk is. Voor de use case binnen VLIF4 wordt bekeken om geotagged foto's te gebruiken als controle voor gemaakte investeringen om zo controles ter plaatse te kunnen vermijden.	Voor 2024 beogen we beide use cases te analyseren, ontwikkelen in samenwerking met externe IT partner, testen en uitrollen met prioriteit voor de case van Visserij.	1. Aanwerving van VTE binnen ID als business producteigenaar van de LV Agrilens app 2. Uitwerken van procesanalyses incl alternatieven en voor- en nadelen van elke optie 3. Validatie van één van de voorgestelde opties met business 4. Behoefteanalyse, functionele en technische analyse door business, interne en externe IT 5. Ontwikkeling en testen 6. Uitrol en nazorg 7. Communicatie naar eindgebruikers én ondersteuning (incl opleiding LV Connect medewerkers)	• geschikte VTE binnen ID kunnen aanwerven • Voldoende resources bij business Visserij en VLIF • Goede samenwerking met externe IT partner • Voldoende resources bij IT LV om nodige aanpassingen aan eigen toepassingen te kunnen maken
PPR-3.3.2	Nagaan hoe de dienstverlening van het Agentschap LV nog klantgericht kan georganiseerd worden	Willem Stasse en Kristien Vaes	* Gedifferentieerd klantencontact * Fragmentatie van dienstverlening * 1 op 1 contact zonder traceerbaarheid * Gebruik van verschillende communicatiekanalen * Standaardiseren en professionaliseren van klantenbeleving	* Eerste lijn is zelfredzaam * Eerste lijn kan inhoudelijke vraag van klant capteren, beantwoorden of doorgeven indien nodig aan tweede lijn * Kennisbank is up-to-date * Klanttevredenheid neemt toe	KPI's en monitoring dashboard opvolgen en periodiek communiceren naar DR	Samenwerking tussen eerste en tweede lijn Werkdruk eerste en tweede lijn Eerste lijn neemt en krijgt tijd om cases voldoende te stofferen voor door geven aan tweede lijn Skillset van de eerste lijn telefonie verhogen
PPR-3.3.3	LARA en VIRA uitbrengen	Bart Merckaert	De aanleiding voor het uitbrengen van het LARA en VIRA is de decretale verplichting om een tweejaarlijkse publicatie uit te brengen met kerncijfers over de Vlaamse landbouw en visserij. De dienst Kennis (ABCO) staat in voor de redactie van het LARA en VIRA, de dienst Communicatie staat in voor lay-out/drukken/organiseren persvoorstelling.	Het project is geslaagd als het LARA en VIRA is gepubliceerd.	-Werkgroep lectoren en redacteurs (dienst Kennis) - Overleg tussen dienst Kennis en dienst Communicatie over aanpak persvoorstelling	Er werden geen grote risico's geïdentificeerd in dit project.
PPR-3.3.4	Het actualiseren van onze datastrategie inclusief professioneel AI kader	Katleen Butaeye en Jan Jacobs	Het belang van data neemt nog steeds toe, zowel binnen de landbouw- en visserijsector, als binnen de overheid. Daarom vernieuwen we onze datastrategie in voorbereiding op de nieuwe legislatuur en ter ondersteuning van de bredere organisatiestrategie. Eén van de nieuwe doelstellingen van deze datastrategie is datavalorisatie via artificiële intelligentie. We willen onze werking rond AI professionaliseren door een gepast ethisch kader af te spreken en ons beheer in lijn te brengen met de EU AI verordening.	We willen dit gehele project in 2024 afronden. Het project is geslaagd wanneer de nieuwe datastrategie is afgeklopt en qua beheer verankerd binnen de organisatie inclusief een deftige omkadering van AI-initiatieven.	1. Datastrategie gevalideerd en goedgekeurd, 2. Governance van de datastrategie gevalideerd en goedgekeurd, 3. AI ethisch kader gevalideerd en goedgekeurd, 4. EU AI act beheer gevalideerd en goedgekeurd.	Succesfactoren: • De nodige tijd kunnen vrijmaken bij de betrokkenen, • Voldoende aanwezige competentie op deze domeinen, Risico's: • Formele afspraken met amper draagvlak of meerwaarde voor de organisatie, • Juridische obstakels voor potentiële efficiëntiewinsten aan de hand van AI.

SD 4: Een toekomstgerichte zeevisserij- en aquacultuursector met oplossingen voor economische, sociale en ecologische uitdagingen

OD 4.1: Het Europees gemeenschappelijk visserijbeleid						Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Eindresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's	
PPR-4.1.1	Uitvoering van de nieuwe controleverordening, ondersteund door gepaste communicatie naar en overleg met de sector	Ludovic Devos	Na lang onderhandelen is er sinds 2024 een nieuwe Controleverordening van kracht. Deze dient nu gimplementeerd te worden, dit gebeurt in verschillende fases. Sommige zaken treden onmiddellijk in werking, andere zaken pas binnen 6 maanden, 2 jaar, 4 jaar of 6 jaar	De volgende elementen dienen in 2024 te gebeuren voor de nieuwe controleverordening: 1) Een Fishing Monitoring Centra (FMC) voorzien dat 24/7 werkzaam is, maar dit is nu al reeds een vereiste voor de EU. Moeilijk voor dienst Visserij om een FMC 24/7 te bemannen wegens de beperkte middelen. 2) Verandering van de tolerantiemarges (MOT). Vanaf midden 2024. Dit zal tijdig gecommuniceerd worden naar de sector. Voor de Belgische visserijsector wordt dit een versoepeling geen verstrenging. Ik voorzie geen moeilijkheden. 3) Recreatieve visserij wordt strenger gemonitord in de toekomst (niet in 2024). Echter hiervoor zal gebruik kunnen gemaakt worden van software ontwikkeld door de COM. Moeten beslissen of we hierop willen inschrijven in 2024. 4) AIS: Wanneer kapitein AIS aflegt, moeten ze de controlediensten informeren. Makkelijk uit te voeren	1. In eerste trimester 2024 beslissing nemen over RecFish. 2. Zien of er mogelijkheden zijn om een volwaardig FMC te installeren.	De grootste moeilijkheid is de middelen vinden voor een volwaardig werkend FMC	
PPR-4.1.2	Coördinatie Belgisch Voorzitterschap EU Visserijraad	Paulien Depickere	In het kader van het Belgische Voorzitterschap van de Raad van de EU, is het de gewoonte dat de lidstaat die het voorzitterschap voert, ook de Europese ministerraden voorziet. Eenmaal per maand wordt een ministerraad voorzien om visserij-onderwerpen op ministerieel niveau te bespreken, indien nodig. Minister Crevits leidt deze ministerraad, gesteund door nota's en achtergronddocumenten opgesteld het Agentschap.	Het doel van dit project is om alle ministerraden tijdens het Belgisch Voorzitterschap gestructureerd en correct te laten verlopen. Indien er een beslissing dient genomen te worden, is het aan het Belgisch Voorzitterschap om de rol van "honest broker" op te nemen en ervoor te zorgen dat alle lidstaten zich in het bereikte compromis kunnen vinden.	Belangrijke mijlpalen bij EU ministerraden: -Informele raad visserij op 23-24 maart -Formele raden: afhankelijk van de agenda kan het belangrijk zijn om bepaalde compromissen te sluiten met alle lidstaten. (In januari stonden er geen visserijpunten op de agenda, in februari staat er één AOB-punt geagendeerd rond de Britse sluiting van de zandspiering-visserij)	Als voorzitter van de ministerraad, loopt België het risico beslissingen te moeten nemen waar sommige lidstaten het niet mee eens zijn. Traditioneel is het tweede semester van een visserijjaar zwaarder, gezien in december de vangstmogelijkheden vastgelegd worden. Aangezien het Belgisch Voorzitterschap zich aan het einde van de politieke cyclus van het Europees Parlement bevindt, worden geen co-wetgevende dossier meer besproken na februari. Om alle ministerraden vlot en gestructureerd te laten verlopen, is een nauwkeurige voorbereiding uitermate belangrijk. Gevoelige politieke dossiers worden eerst grondig voorbereid en besproken op technisch niveau in de raads werkgroep. Ook tijdens	

OD 4.2: Het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV)

Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Eindresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
PPR-4.2.1	Verdere uitvoering steunmaatregelen ikv Vlaamse operationeel Programma EFMZV 2021-2027	Guy Van Hecke	Het Belgische programma ikv EFMZVA goedgekeurd door EC op 19/12/2022 Zie https://lv.vlaanderen.be/media/7976/download	Ondersteuning bieden aan de Vlaamse visserij- en aquacultuursector conform de doelstellingen van het GVB, zoals die werden opgenomen in het programma. Eind 2023 werden er 4 oproepen gelanceerd. In 2024 dienen de ingediende aanvragen geselecteerd te worden. Daarnaast doorlopend open loket voor de actietypes die niet via indieningsrondes verlopen.	Integrale benutting van het FIVA vastleggingskrediet 2024: 2,931 miljoen euro.	Kritische succesfactoren: Voldoene personeelsinzet, tijdige vervanging Veronique Moerman en Karel Vanhulle.

OD 4.3: Ondersteuning van de Vlaamse Aquacultuursector

Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Eindresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
--------	--------------	----------------	----------------------	-------------------------	------------------	--------------------------------------

PPR-4.3.1	Uitvoering Nationaal Strategisch Plan aquacultuur	Camille Daniëls	<p>In overeenstemming met de doelstellingen in het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB), streven we naar de ontwikkeling van aquacultuuractiviteiten die de duurzaamheid bevorderen en bijdragen tot de voedselzekerheid en voedselbevoorrading, de groei en de werkgelegenheid. Hiertoe heeft de Europese Commissie niet-bindende strategische Unierichtsnoeren opgesteld met gemeenschappelijke prioriteiten en streefdoelen voor de ontwikkeling van de aquacultuursector. De meest recente richtsnoeren zijn de Strategische richtsnoeren voor een duurzamere en concurrerendere EU-aquacultuur voor de periode 2021 tot en met 2030 (EUR-LEX). Voor de realisatie van deze nieuwe richtsnoeren, biedt de Europese Commissie het EU "Aquaculture Assistance Mechanism (AAM)" als dienst aan om relevante informatie, opportuniteiten en ervaringen over aquacultuur in de Europese Unie te delen. Meer informatie vindt u op de website van het AAM.</p> <p>Voormelde Europese richtsnoeren vormen op hun beurt de basis voor het nationaal strategisch meerjarenplan - NSPA hetgeen het kader biedt voor de financiële ondersteuning voor de aquacultuursector vanuit het Belgisch Programma EFMZVA. Om de doelstellingen binnen het Belgisch NSPA te bereiken neemt Vlaanderen enkele concrete initiatieven:</p> <ul style="list-style-type: none"> •de financiële ondersteuning van de sector door middel van gerichte actietypes opgenomen in het Belgisch Programma EFMZVA 2021 – 2027. •het stimuleren van kennisopbouw en –deling binnen de Vlaamse aquacultuursector door de ondersteuning van het Vlaams Aquacultuur Platform (VAP) en zijn secretariaatswerking 	<p>Het doel van 2024 is het verder opvolgen van het NSPA zodat de doelstellingen tegen 2030 gehaald kunnen worden.</p> <p>Het project is geslaagd als</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Calls voor steunaanvragen met betrekking tot de eerder specifieke doelstelling succesvol zijn afgeklopt, met als resultaat de toekenning van het voorbehouden budget aan de succesvolle projectpromotor(s) en verder opvolging hiervan. 2.De verdere ondersteuning van de werking van het Vlaams Aquacultuurplatform (VAP), zoals is aangekaart in de Beleidsnota Landbouw en Visserij 2019 – 2024. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.Openen van calls voor steunaanvraag. 2.Samenkomst van Stuurgroep aquacultuur in voorjaar en najaar. 3.Een VAP symposium over actuele onderwerpen met betrekking tot aquacultuur heeft georganiseerd in het najaar 	Goede samenwerking van strategische stuurgroep aquacultuur
-----------	---	-----------------	---	--	---	--

OD 4.4: Instroom in de sector

Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Eindresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
PPR-4.4.1	Steunen van investeringen in veiligheid, gezondheid, verbetering van de arbeidsomstandigheden en welzijn van de bemanningsleden aan boord	Guy Van Hecke	<p>Het Belgische programma ikv EFMZVA goedgekeurd door EC op 19/12/2022 Zie https://lv.vlaanderen.be/media/7976/download</p>	<p>Verbetering van de veiligheid, gezondheid en arbeidsomstandigheden en welzijn van de bemanningsleden aan boord van de Belgische vissersvaartuigen via het ondersteunen van ingediende investeringsprojecten. Verbetering van de veiligheid, gezondheid en arbeidsomstandigheden en welzijn van de bemanningsleden aan boord van de Belgische vissersvaartuigen via het ondersteunen van ingediende investeringsprojecten.</p>	<p>De ondersteuning loopt gedurende het volledige EFMZVA-programma. Op jaarbasis zijn er geen mijlpalen of tussentijdse resultaten opgenomen. Wel is er een tussentijdse evaluatie voorzien halverwege het programma.</p>	<p>Kritische succesfactoren: Voldoene personeelsinzet, tijdige vervanging Veronique Moerman en Karel Vanhulle.</p>

OD 4.5: Brexit en andere uitdagingen voor de sector

Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Eindresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
--------	--------------	----------------	----------------------	-------------------------	------------------	--------------------------------------

PPR-4.5.1	Ondersteunen van VLAIO rond de steunmaatregelen ivk het Brexit Adjustment Fund (BAR)	Peter Blancaquaert	<p>ter beschikking stelt om de negatieve gevolgen van de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Unie tegen te gaan in de lidstaten, met inbegrip van lokale gemeenschappen, en sectoren, met name die welke het zwaarst door die terugtrekking worden getroffen, en om deze negatieve gevolgen voor de economische, sociale en territoriale samenhang te verzachten. Een bedrag van 316 706 222 EURO is bestemd voor België waarvan minimum 27 060 177 EURO bestemd is ten behoeve van lokale en regionale kustgemeenschappen, waarbij de visserijsector een belangrijke speler is.</p> <p>In Vlaanderen is VLAIO beheerautoriteit voor de besteding van deze middelen. Gezien de specifieke reglementering op het vlak van staatsteun in de visserijsector, waar VLAIO geen ervaring mee heeft, wordt er sterk beroep gedaan op het Agentschap Landbouw en Visserij voor wat betreft de know how en het voor opzetten en uitwerken van de steunregelingen alsook voor de nodige staatssteunaanmeldingen.</p> <p>Zo zijn volgende steunmaatregelen waar het Agentschap Landbouw en Visserij voor ingestaan heeft</p> <p>1) Testreizen (ad hoc steun onder de groepsvrijstellingsverordening visserij)</p> <p>2) Individuele begeleiding (ad hoc steun onder de groepsvrijstellingsverordening visserij)</p> <p>3) Collectieve voorlichting (ad hoc steun onder de groepsvrijstellingsverordening visserij)</p> <p>4) Digitalisering in het kader van Brexit – investeringen (RC) (steunregeling met goedgekeurde aanmelding onder de richtsnoeren visserij)</p>	<p>Voor 2024 ligt de focus op volgende:</p> <p>-De deelprojecten quotacompensatie/aanlanden in Ierse en in Franse havens en digitalisering aan boord zo goed mogelijk, met maximale tevredenheid van de stakeholders doch zonder al te grote risico's te nemen, proberen af te ronden</p> <p>-Een op handen zijnde audit zonder al te veel problemen proberen te doorstaan</p> <p>Een ander doel zou kunnen zijn dat de bestede middelen een zo groot mogelijke positieve impact zouden hebben op de visserij en de visserijsector (een zo groot mogelijke effectiviteit van de middelen en een zo groot mogelijke impact). Dit is een doelstelling van grotere orde waarvoor momenteel de tijd ontbreekt om hier aandacht voor te hebben.</p>	<p>* eerste mijlpaal: dat alles aan de eindbegunstigde uitbetaald geraakt en dat de dossiers afgerond geraken (en ook voldoende gedocumenteerd)</p> <p>* tweede mijlpaal: dat de op handen zijnde audit goed afgerond raakt</p> <p>* derde mijlpaal, dat binnen vijf jaar geen enkel feit vastgesteld wordt dat de terugvoering van de steun noodzaakt</p>	<p>a) Risico's:</p> <p>-dat sommige voorwaarden onvoldoende voldaan zijn en we het niet merken omdat de uitvoering bij Rederscentrale ligt, voornamelijk voor wat betreft de steunregelingen quotacompensatie en digitalisering aan boord</p> <p>-dat Rederscentrale, die de steun voor rekening van de overheid verleent, onvoldoende gedocumenteerde dossiers aanlegt en we het niet merken omdat dit in handen van Rederscentrale ligt</p> <p>-dat een aantal voorwaarden welke de begunstigde tot 5 jaar na de betaling van de steun moet respecteren, niet gerespecteerd worden</p> <p>b) Elementen die nodig zijn om het behaalde eindresultaat te bestendigen</p> <p>-Sensibilisering en discipline bij reders en Rederscentrale, bij de eerste om er voor te zorgen dat aan de voorwaarden voldaan blijft, bij de tweede om er voor te zorgen dat ze voldoende gedocumenteerde dossiers aanleggen die volledig audit proof zijn</p>
-----------	--	--------------------	---	--	--	---

OD 4.6: Duurzame visserij

Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Eindresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
PPR-4.6.1	Uitrol en communicatie van het convenant 'Visserij Verduurzaam'	Bart Maertens	<p>Het convenant 'Visserij Verduurzaam' betreft een samenwerkingsovereenkomst tussen het kabinet Crevits/beleidsveld Zeevisserij, het Agentschap, de Rederscentrale, de Provincie West-Vlaanderen, het ILVO en Natuurpunt om de krachten te bundelen rond de aanvoer en vermarkting van duurzame, kwalitatieve en verse lokale vis en dit volgens de doelstellingen van het Europees visserijbeleid, de Green Deal, de Farm to Fork en de ecosysteemvisie en -beheer. De Vlaamse visserijsector werkt stelselmatig aan deze transitie onder de noemer 'Visserij verduurzaam' en bundelt dit in 3 thema's: beschermen van de natuurlijke en maatschappelijke omgeving, produceren en verwerken aan wal van de visvangst op zee, en consumeren en communiceren richting consument. Dit convenant 'Visserij Verduurzaam' loopt tot en met 2025 en focust zich op de uitvoering van projecten en acties die bijdragen tot de uitbouw van het label 'Visserij Verduurzaam' waaronder de Vlaamse visserij en ketenwerking zich vereenigt als centraal marktinstrument richting de consument met Valduvis als onderliggende, wetenschappelijke berekeningstool.</p>	<p>Het convenant 'Visserij Verduurzaam' is geslaagd in 2024 als i) dit samenwerkingsverband wordt voortgezet, ii) het een gecombineerd advies levert rondom projecten/thema's die prioritair worden geacht en iii) de communicatie rond deze initiatieven structureert en 'Visserij verduurzaam' algemeen onder de aandacht brengt.</p>	<p>•4 samenkomsten van het convenant 'Visserij Verduurzaam'</p> <p>•1 klankbordgroep-even van het convenant 'Visserij Verduurzaam'</p>	<p>Het convenant 'Visserij Verduurzaam' vormt al een 10-tal jaar een vaste waarde en de werking verloopt bestendig, vlot en respectvol tussen de partners. Aanwezigheid van alle partijen is noodzakelijk om tot een gedragen advies te komen en dit is een aandachtspunt. De samenstelling van de agenda moet voldoende flexibiliteit bieden om de noden van de partners te kunnen capteren en de actuele topics bespreekbaar te maken. Diezelfde flexibiliteit maakt dat de agenda zeer zwaar weegt onder de functie als algemene denktank. De uitrol en de promotie van het label 'Visserij Verduurzaam' in zijn diverse facetten mag men niet uit het oog verliezen, temeer omdat het convenant niet zelf bij de verschillende projecten die daartoe bijdragen, is betrokken. Het is belangrijk dat alle partners hun positieve steun uitdragen in dat verband.</p>

OD 4.7: Databeheer als basis

Nummer	Projecttitel	Projecttrekker	Omschrijving project	Eindresultaat/Doel 2024	Projectmijlpalen	Kritische succesfactoren en risico's
PPR-4.7.1	Faciliteren data-gebruik en -deling.	Nick Rau	<p>Via Spotfire kan data binnen de dienst visserij op een gebruiksvriendelijke manier ontsloten worden. De afgelopen jaren werden reeds verschillende dashboards in Spotfire ontwikkeld, maar we merken dat er een drempel bij de collega's bestaat om er zelf mee aan de slag te gaan. Dit heeft onder meer te maken met een onoverzichtelijke folderstructuur, een te groot aantal (vooral oudere) dashboards die vaak te complex en ongebruiksvriendelijk zijn, te weinig kennis bij de collega's over Spotfire en over wat er beschikbaar is, etc.</p>	<p>Met dit project willen we het gebruik van Spotfire binnen de dienst Visserij verhogen. In 2024 willen we de folderstructuur binnen Spotfire herzien, en komen tot een beperktere set aan dashboards die beter afgestemd is op de noden binnen de dienst. De collega's van de dienst visserij moeten op de hoogte zijn van dit aanbod en dienen te weten hoe ze er optimaal gebruik van kunnen maken</p>	<p>1. Bevraging afgerond</p> <p>2. Nieuwe folderstructuur opgezet</p> <p>3. Optimalisatie dashboards uitgevoerd</p> <p>4. Documentatie opgemaakt</p> <p>5. Informatiesessies voor de collega's gegeven</p>	<p>•Input van de collega's van de dienst visserij is cruciaal.</p> <p>•Er dient voldoende tijd vrijgemaakt te kunnen worden om dit project te verwezenlijken.</p>

Vlaanderen

is landbouw & zeevisserij

Ondernemingsplan 2024

Bijlage 3:

PROCESCASCADE

AGENTSCHAP
LANDBOUW
& ZEEVISSERIJ

www.vlaanderen.be/landbouw

HOOFDPROCES	PRODUCTIEPROCES	BASISPROCES
K-1. Voorbereiden en ontwikkelen van het beleid	K-1.1 Beleidsvoorbereidingen treffen	K-1.1.1 Uitvoeren van beleidsvoorbereidende analyses
		K-1.1.2 Opmaken van beleidsvoorstellen
		K-1.1.3 Proactief deelnemen aan Europese en internationale overleg- en beslissingsstructuren
		K-1.1.4 Proactief deelnemen aan Belgische en interregionale overlegstructuren
		K-1.1.5 Proactief deelnemen aan Vlaamse overlegstructuren (VI, prov, gem)
		K-1.1.6 Verlenen van juridische beleidsondersteuning
	K-1.2 Wetgeving opmaken	K-1.2.1 Opmaken van wetgeving
	K-1.3 Afstemmen met landbouw en visserij gerelateerd beleid	K-1.2.2 Opmaken van samenwerkingsakkoorden
K-1.3.1 Overleg en adviseren over beleid met een impact op landbouw en visserij		
K-1.4 Kabinetswerking ondersteunen	K-1.4.1 Opmaken van de beleidsbrief en de beleidsnota	
	K-1.4.2 Beantwoorden van parlementaire vragen	
	K-1.4.3 Uitvoeren van kabinetsopdrachten	
K-2. Monitoren en evalueren van het beleid	K-2.1 Verzamelen en beheren van data	K-2.1.1 Verzamelen en verwerken van landbouwgegevens
	K-2.2 Monitoren van beleidsinformatie	K-2.1.2 Verzamelen en verwerken van visserijgegevens
		K-2.2.1 Analyseren van en rapporteren over landbouw- en visserijgegevens
	K-2.2 Evalueren van beleidsinformatie	K-2.3.1 Evalueren van het beleid
K-3. Externe communicatie	K-3.1 Extern communiceren over beleid en organisatie	K-3.1.1 Informeren via infolijn, studiedagen, beurzen, events en infosessies
		K-3.1.2 Beheren en uitvoeren van woordvoerderschap, persbeleid, crisiscommunicatie en taken voor het kabinet
		K-3.1.3 Beheer en redactie van de digitale communicatiekanalen (website, Nieuwsflash, videowerking sociale media...) en andere media
K-4. Beleidscoördinatie	K-4.1 Coördineren van de begroting	
	K-4.2 Inhoudelijke coördinatie	K-4.2.1 Coördineren van beleid via diverse overlegfora (Beleidsraad, koepeloverleg, Managementcomité)
		K-4.2.2 Coördineren van beleidsdomeinoverschrijdende processen (voedselketen,...)
K-5. Erkennen, certificeren en interventies	K-5.1 Toekennen van erkenning	K-5.1.1 Toekennen van erkenning op bedrijfsniveau (aan organisaties, operatoren, verenigingen, ...)
		K-5.1.2 Toekennen van erkenning op productniveau (bv. rassen)
		K-5.1.3 Beheren van erkenningen
	K-5.2 Toekennen van certificaten en uitvoerrestituties	K-5.2.1 Afgifte van certificaten
		K-5.2.2 Vrijgeven van certificaten
		K-5.2.3 Bewijzen van voorwaarden voor deelname aan contingenten
K-5.3 Uitvoeren van marktinterventies	K-5.3.1 Uit de markt nemen van producten	
	K-5.3.2 Organiseren van publieke opslag	
	K-5.3.3 Ondersteunen van private opslag	
K-6. Subsidiëren	K-6.1 Registreren en beheren van subsidieaanvraag	K-6.1.1 Registreren subsidieaanvraag
		K-6.1.2 Selectie van subsidieaanvragen
		K-6.1.3 Uitvoeren administratieve controle subsidieaanvraag
	K-6.2 Toekennen en uitbetalen subsidie	K-6.2.1 Berekenen subsidieaanvraag
		K-6.2.2 Toekennen van subsidie
		K-6.2.3 Uitvoeren van betalingen, inningen en boekhouding betaalorgaan
	K-6.3 Uitvoeren van controles op naleving van de subsidie	K-6.3.1 Uitvoeren van inhoudelijke/administratieve controle op naleving van de subsidiewetgeving
		K-6.3.2 Uitvoeren van controle ter plaatse op naleving van de subsidiewetgeving
		K-6.3.3 Uitvoeren van hercontrole via 1%- en 5%-controle
K-7. Adviseren en begeleiden van de klant	K-7.1 Adviseren inzake omgeving	
	K-7.2 Adviseren van organisaties/verenigingen	
	K-7.3 Adviseren, begeleiden en/of coördineren van specifieke programma's	
K-8. Ondersteuning van de beleidsuitvoering	K-8.1 Identificeren van de klant	
	K-8.2 Auditeren	K-8.2.1 Interne auditprocessen betaalorgaan Europese landbouwfondsen
		K-8.2.2 Auditautoriteit Europees visserijfonds
	K-8.3 Analyseren, ontwikkelen, onderhouden en beheren van systemen als basis voor de beleidsuitvoerende taken	K-8.3.1 Conceptuele ontwikkeling van systemen als basis voor de beleidsuitvoerende taken
K-8.3.2 Uitvoeren van het IT-stuurplan inzake de ontwikkeling en het onderhoud van systemen inzake beleidsuitvoering		
K-9. Controleren	K-9.1 Uitvoeren van controles op naleving van de wetgeving	K-9.1.1 Uitvoeren van inhoudelijke/administratieve controle op naleving van de wetgeving
		K-9.1.2 Uitvoeren van controle ter plaatse op naleving van de wetgeving
		K-9.1.3 Toezicht op OCI's

HOOFDPROCES**PRODUCTIEPROCES****BASISPROCES**

O-1. Voorbereiden en ontwikkelen van het ondersteunend beleid	O-1.1 Voorbereiding treffen voor ondersteunend beleid	
	O-1.2 Opmaken ondersteunend beleid	
O-2. Beheren van het ondersteunend beleid	O-2.1 Adviseren, begeleiden en/of coördineren op vlak van ondersteunend beleid	
	O-2.2 Communiceren over ondersteunend beleid	
	O-2.3 Uitvoeren van ondersteunend beleid	
O-3. Monitoren en evalueren van het ondersteunend beleid	O-3.1 Verzamelen en beheren van data	
	O-3.2 Monitoren van ondersteunend beleid	
	O-3.3 Evalueren van ondersteunend beleid	

Wat is ondersteunend beleid: IT, interne communicatie, HR&O, data, juridisch, informatie, financieel

HOOFDPROCES**PRODUCTIEPROCES****BASISPROCES**

M-1. Strategie en planning	M-1.1 Bepalen van doelstellingen	
	M-1.2 Bepalen van personeelsinzet	
	M-1.3 Bepalen van de inzet van middelen	
M-2. Leiding geven	M-2.1 Leiding geven	

leiding geven = hiërarchisch leiding geven